

CURS DE LIMBA FRANCEZĂ

CASA ȘCOALELOR
BIBLIOTECA PEDAGOGICĂ
No 14263

GRAMATICA

FRANCEZĂ

PENTRU

CLASA ÎNȚEA

DE

FREDERIC DAME

DOCTOR ÎN FILOSOFIE

PROFESOR DE LIMBA FRANCEZĂ LA LICEUL LAZĂR

EDITIA I

BUCURESCI

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECŪ & Comp.
21, Călea Victoriei, 21.

1895

Prețul: 1 leu 40.

CURS DE LIMBĂ FRANCEZĂ

GRAMATICA FRANCEZĂ

CLASA ÎNTEIA

Fie-care exemplar va purta iscălitura autorului

Frederick Dorn

CURS DE LIMBA FRANCEZĂ

GRAMATICA

FRANCEZĂ

PENTRU

CLASA ÎNTEIA

85606

DE

FREDERIC DAME

DOCTOR IN FILOSOFIE

PROFESOR DE LIMBA FRANCEZĂ LA LICEUL LAZĂR

~~~~~  
EDITIA I  
~~~~~

BUCURESCI

EDITURA LIBRĂRIEI SOCECŪ & Comp.

21, Calea Victoriei, 21.

1895

BIBLIOTECA
BUCUREȘTI
Cota ~~075.3/12206~~
Inventar ~~502254~~

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
"CAROL I" BUCUREȘTI
37643

rc 32/08

BCU-Bucuresti

C502254

PRECUVÎNTARE

Programul oficial hotăresce că, în clasa I-a gimnasială, profesorul de limba franceză se va mărgini la predarea părților invariabile.

Acéstă scurtă arătare nu definesce de cât scopul de atins. Metoda rămâne la aprecierea profesorului. De aceea vedem, în clasele de franțuzesce, întrebuintându-se atâtea metode. In genere, se face elevilor un curs de gramatică și li se dă exerciții de traducere din franțuzesce în românesce.

Cred că greșit urmăză profesorii care procedéză astfel și că aũ dreptate aceia care, lăsând puțin la o parte regulele gramaticale, stăruesc mai ântêiũ asupra citirei și traducerilor din românesce în franțuzesce.

Cursul de limba francesă, din care public acum partea ântêia, nu face de cât să urmeze acéstă din urmă metodă pe care o cred singura adevărată.

Școlarul care ajunge în clasa I-a gimnasială știe gramatica românescă. Nu e nevoie decî ca profesorul sêu de franțuzesce să 'l învețe ce este

un substantiv, un adjectiv, un verb, un subject, un compliment, o prepoziție. Profesorul de limba franceză trebuie să 'i arate care sunt deosebirile între limba ce o cunoște și aceea ce are să o învețe.

In Cursul meu de limba franceză am plecat de la cunoștințele ce le a dobândit școlarul în clasele primare și am căutat să le dezvolt treptat, astfel în cât trecerea de la o limbă la alta să nu 'i se pară prea grea.

De la prima lecție, școlarul citește și traduce, și, din zi în zi, el înavușește vocabularul său, mărinđ, prin dese traduceri din românesce în franțuzesce, capitalul său de cuvinte franceze și învățând tot de o dată și modul d'a întrebuința aceste cuvinte.

Regulele gramaticale sunt deduse din exercițiile făcute, ca o simplă constatare de fapt; școlarul le va ține minte cu atât mai ușor cu cât vor fi legate pentru dânsul de un șir de exemple.

Stăruesc asupra traducerii neconținute din românesce în franțuzesce pentru că numai astfel școlarii pot învăța bine limba franceză. Să se gândescă profesorii că,—orî cât de bine elevii lor ar ști franțuzesce,—când vor voi să vorbescă și să scrie, dânsii tot se vor gândi în românesce și vor fi siliți să tacă în mintea lor o traducere din românesce în franțuzesce. O vor face cu atât mai multă înlesnire și corectitudine cu cât vor fi mai deprinși cu acéstă lucrare.

Profesorii vor găsi în Cursul meu de limba

francesă și în Exercițiile de citire și de traducere o bogată serie de exerciții care le va înlesni sarcina. În aceste exerciții, am căutat să nu întrebuițez de cât cuvinte pe care elevii le au învățat mai înainte. Le am prezentat sub formele cele mai variate, ca să se întipărească mai bine în mintea copiilor și tot de odată am căutat ca frazele ce le vor învăța să fie cât se poate mai usuale ca să le folosască în viața de toate zilele.

Sper că Cursul meu de limba franceză va aduceun folos învățământului, căci, după un an, școlarii care 'l vor fi întrebuițat sub direcția unui bun profesor, vor părăsi clasă I-a cu un bogat capital de cuvinte, știind a citi corect și fiind în stare d'a traduce cu înlesnire cea mai mare parte din fragedele lor gândiri.

August, 1895.

FREDERIC DAME
PROFESOR LA LICEUL LAZĂR

LITERILE

LECȚIA I.

1. **Literile din alfabetul francez.** — Alfabetul francez coprinde 21 consunante și 6 vocale.

2. **Literile care sună ca în românesce.** — Din aceste 27 litere, 15 consunante sună ca în românesce și a-nume:

B D F J K L M N P R S T V X Z

b d f j k l m n p r s t v x z,

iar 3 vocale sună ca în românesce și anume:

A I O

a i o

EXERCITIU 1.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt).

Ami (*prieten*). — L'ami (*prietenul*). — Or (*aur*). — L'or (*aurul*). — Os (*os*). — L'os (*osul*). — Il a (*el are*). — Midi (*amiești, mieșul țilei*). — Major (*maior*). — Abri (*adăpost*). — L'abri (*adăpostul*). — Il proposa (*el propuse*). — Maladif (*bolnăvicios*). — Bal (*bal*). — Vizir (*vizir*). — Il a sali (*el a murdărit*). — Atlas (*atlas*). — L'atlas (*atlasul*). — Joli (*frumușel*). — Il lava (*el spălă*). — Sol (*pământ*). — Ma (*mea*). — Ta (*ta*). — Sa (*sa*). — Si (*dacă*). — Par (*de, pe, prin*). — Parmi (*printre*). — Il lira (*el va citi*). — Avril (*Aprilie*). — Dot (*zestre*). — La dot (*zestrea*). — Ordinal (*ordinal*). — Mal (*reș*). — Il a mal (*l dore*). — David (*David*). — Fil (*ață*). — Mardi (*Martți*). — Il ira (*el va merge*).

EXERCITIU 2.

Școlarul va scrie cuvintele din exercițiul 1, în românesce și în franțuzesce, față în față, arătând care din aceste cuvinte sunt substantive, care articole, care pronume, care verbe, care adjective, care prepoziții și care adverbe.

LECȚIA II.

3. **Vocalele care se deosebesc de cele românești.** — Vocalele care nu sună ca în românește sunt

U Y E

u y e

4. **Vocala U.** — Vocala **u** are un sunet deosebit care nu există în românește. Ea sună ca **ü** din alfabetul german.

Ex. mur (*zid*). — nu (*gol*).

5. **Vocala Y.** — Vocala **y** — afară de casurile când este precedată de o altă vocală, — sună ca **i** în cuvântul *vin*.

Ex. pyramidal (*piramidal*).

EXERCITIU 3.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Sud (*miédă-đi*). — L'azur (*albastrul cerului*). — (Y acolo). — Il va (*el merge, el se duce*). — Il y va (*el merge acolo*). — Va (*du-te*). — Il y a (*este, sunt*). — Tribunal (*tribunal*). — Futur (*viitor*). — Jury (*jurii*). — Il a bu (*el a băut*). — Tu (*tu*). — Sur (*pe asupra*). — Mur (*zid*). — Il mura (*el zidi*). — Il a vu (*el a văzut*). — Puni (*pedepsit*). — Il a pu (*el a putut*). — Lu (*citit*). — Lui (*el, lui, îi*).

EXERCITIU 4.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare :)

El a murdărit atlasul — Prietenul a băut. — El spală acolo aurul. — El spăla osul. — El a vădit adăpostul. — Prietenul bolnăvicios. — El a citit. — El îi a citit. — Pe albastrul cerului.

EXERCITIU 5.

(Școlarul va scrie, în românește și în franțuzesce, față în față cuvintele din exercitiul 3, arătând care din aceste cuvinte sunt substantive, care articole, care pronume, care verbe, care adverbe.)

LECȚIA III.

6. **Accentele ce se pun pe vocale.** — În franțuzesce, spre a arăta că sunetul unei vocale este lung, se pune pe această vocală un *accent grav* (`); iar, spre a arăta că vocala lungă se pronunță ceva mai apăsât, se pune pe acea vocală un *accent circumflex* (^).

Litera **e** se întrebuițează în franțuzesce neaccentuată, cu accentul grav, cu accentul circumflex și cu accentul ascuțit (´).

7. **Reduplicarea consunantei.** — Vocala care este urmată de două consunante la fel se pronunță tot-d'aună mai puțin apăsată.

EXERCITIU 6.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt).

Mûr (*copt*). — Il alluma (*el aprinse*). — Sûr (*acru*). — Mûrir (*a se coace*). — Il a mûri (*s'a copt*). — L'ami du major (*prietenul maiorului*). — à (*la*). — Rôti (*fript*). — Il frottâ (*el frecă*). — Il flatta (*el linguși*). — Il brossa (*el peria*). — Il passa (*el trecu*). — Il a ri (*el a ris*). — Dur (*tare*). — Mordu (*mușcat*). — Bossu (*cocoșat*). — Finir (*a sfârși, a isprăvi*). — Fini (*sfârșit, isprăvit*). — Là (*acolo*). — L'âme (*sufletul*).

EXERCIȚIU 7.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

El frecă aurul. — Prietenul trecu. — El a bătut la amieđi. — Osul bivolului. — Atlasul vizirului. — El a pe-depsit. — 'L dóre osul.

EXERCITIU 8.

(Școlarul va scrie cuvintele din exercițiul 6, în românesce și în franțuzesce, arătând care sunt articole, care pronume, care verbe.)

LECȚIA IV.

8. **Vocala E neaccentată.** — Vocala e fără accent are două sunete :

1° Este aprópe mută la sfirșitul cuvintelor cu mai multe silabe și după o vocală.

Ex. parole (*cuvînt, vorbă*).—mare (*baltoc*).—nue (*gólă*).

2° Sună aprópe ca **ă** în romănesce (însă mai puțin gutural) în monosilabe, precum și la începutul și la mijlocul cuvintelor.

Ex. je (*eă*).—ne (*nu*). — tenir (*a ține*).

Observare. — *In franțuzesce se pune 'l în loc de le și în loc de la, când cuvîntul ce urmează se începe cu o vocală.*

EXERCIȚIU 9.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducînd fie-care cuvînt).

Mûre (*dudă, mură*). — Mûre (*cóptă*). — Amie (*prietenă*). — L'amie (*prietena*). — La rose (*trandafirul*). — La lune (*luna*). — Le major (*maiorul*). — Le bal (*balul*). — Le vizir (*vizirul*). — Le sol (*pămîntul*). — Le sud (*sudul*). — Le tribunal (*tribunalul*). — Le jury (*juryul*). — Le futur (*viitorul*). — Le mur (*zidul*). — Le buffle (*bivolul*). — Maladie (*bólă*). — La maladie (*bóla*). — La nature (*natura, firea*). — La rue (*strada*). — Marie (*Maria*). — La patrie (*patria, țera*). — La rive (*țermul*). — La robe (*rochia*). — Julie (*Julia*). — Dure (*tare*). — Le livre (*cartea*). — L'âme (*sufletul*). — Cela (*aceasta*). — La vie (*viața*). — L'âne (*măgarul*). — Jolie (*frumușică*). — La cave (*pivnița*). — La force (*puterea*). — Lire (*a citi, să citească*). — La barbe (*barba*).

EXERCITIU 10.

(Școlarul va scrie cuvintele din exercițiul 9, în romănesce și în franțuzesce, față în față, arătînd care sunt substantivele, care articole și care adjective).

Observare. — *Din exercițiile precedente se vede că, în franțuzesce, articolul masculin singular este le sau l', iar articolul feminin singular este la sau l'.*

Se vede de asemenea că, în franțuzesce, articolul se pune înaintea substantivului.

EXERCIȚIU 11.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt și observând că substantivele masculine sunt însemnate cu o steluță (*).

* Orage (*furtuna*). — Asie (*Asia*). — Sûre (*acră*). — *Nuage (*nour*). — Vite (*repede*). — La classe (*clasa*). — Rose (*trandafir*). — * Rire (*ris*). — Il sera (*el va fi*). — Tulipe (*lalea*). — *Plâtre (*ipsos*). — * Danube (*Dunăre*). — Samedi (*sâmbătă*). — Notre ami (*prietenul nostru*). — Notre amie (*prietena noastră*). — Votre or (*aurul vostru*). — Votre tasse (*ceașca voastră*). — Le vôtre (*al vostru*). — La vôtre (*a voastră*). — * Navire (*corabia*). — L'Italie (*Italia*). — *Sable (*nisip*). — Rude (*aspru, aspră*). — Avare (*sgârcit, sgârcită*). — Rose (*trandafiriu*). — Ile (*insulă*). — *Marbre (*marmură*). — *Sabre (*sabie*). — Une (*o, una*). — Promenade (*plimbare, loc de plimbare*). — Malade (*bolnav, bolnavă*). — Sale (*murdar, murdară*). — *Ministre (*ministru*). — Il rue (*el svîrlă*). — La statue (*statuea*). — (de. din, lui). La cage (*colivia*). — Il passe (*el trece*). — Me (*mă, pe mine*). — Te (*te, pe tine*). — Se (*se, pe sine*).

EXERCIȚIU 12.

(Școlarul va scrie cuvintele din exercițiul 11, în românesce și în franțuzesce, față în față, arătând care cuvinte sunt substantive, care articole, care adjective și care pronume. Apoi școlarul va scrie substantivele nearticulate din exercițiile 9 și 11 cu articolul, traducându-le în românesce.)

EXERCITIU 13.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Furtuna trecu. — Un trandafir frumușel. — Nisipul Dunărei. — Patria mea. — O ceașcă murdară. — Maria va fi acolo sâmbătă. — Prietena voastră, a noastră. — O lalea trandafirie. — Cartea Juliei. — Vizirul sgârcit. — O plimbare pe Dunăre. — Maiorul a văzut Italia. — Sgârcitul va fi pedepsit. — Un baltoc mic. — Prietena ta a fost bolnavă. — O colivia lătă. — Puterea bivolului. — Maria va citi cartea Juliei. — Barba maiorului. — Măgarul svîrlă. — O statuie de marmură. — O stradă murdară. — Furtuna trece repede.

LECȚIA V.

9. **Vocala É (cu accentul ascuțit).** — Vocala é (cu accentul ascuțit) sună în tocmai ca e în cuvântul cete.

Ex. été (vară).—il a été (el a fost).—armée (oste).

EXERCİTIU 14.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducend fie-care cuvânt.)

Le mérite (*meritul*) — L'étude (*studiul*). — Le dé (*degetarul*).—Marié (*însurat*).—Mariée (*măritată*).—Esopé (*Esop*).—Arrivé (*sosit, ajuns*).—Arrivée (*sosită, ajunsă*).—L'idée (*idea*).—L'idée du major (*idea maiorului*). — J'arrive (*eū sosesc, eū ajuns*). — Il arrive (*el sosesc, el ajunge, se întemplă*). — Le désir (*dorința*). — Il arrivera (*el va veni, el va ajunge, se va întempla*). — Il a visité (*el a vizitat*). — La pilule (*hapul*). — L'arrivée (*sosirea*). — Zoé (*Joița*). — Le musée (*muzeul*). — Il obéira (*el va asculta*). — Il a obéi (*el a ascultat*). — Emile (*Emil*).—Le roséda (*roseta*). — Zéro (*nulă*).— La fidélité (*credința*).—La fidélité de l'ami (*credința prietenului*).—L'étable (*paltinul*).—Tâté (*pipăit*).—Petite (*mică*).—Piété (*evlavie*).—La propreté (*curățenia*). — La malpropreté (*necurățenia*). — Le Vésuve (*Vesuvul*).—Il a présidé (*el a presidat*). — L'ordre (*porunca*).—Le député (*deputatul*). — Déjà (*deja, măi*). — La vanité (*deșertăciunea*).—Volé (*furat*).—Élu (*ales*).—Il a pavé (*el a pavat*). — Passé (*trecut*). — Passée (*trecută*) — L'épi (*spicul*). — Le blé (*grâul*). — L'épine (*spinul*). — Avalé (*înghițit*).—Réalisé (*împlinit*). — Étudié (*studiat*). — La fumée (*fumul*).

EXERCİTIU 15.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Prietenul vostru va fi ales deputat. — Meritul prietenului. — Mica Maria. — Emil se duce la pivniță. — El are o prietenă. — Degetarul Joiței. — O insulă mică. — A vizitat muzeul. — Bóla bolnavului. — O stradă lată. — Sosirea prietenului vostru. — Maiorul a înghițit hapul. — Norul a trecut. — Cuvântul vizirului.

Școlarul va citi și traduce, în clasă, din cartea **Exercițiilor de citire și traducere pentru Clasa I-a**, Exercițiile I, II, III și IV.

RECAPITULARE

EXERCITIU 16.

La bru (*nora*). — Timide (*sfișos, sfișoșă*). — Le mari (*bărbatul*). — L'astre (*astrul*). — La revue (*revista*). — Myope (*miop, miópă*). — Fume (*fumează, face fum*). — Juste (*drept, dréptă*). — Le platine (*platina*). — La Russie (*Rusia*). — Vive (*vióă*). — Taxe (*taxă*). — Fixe (*fix, fixă*). — Il porte (*el pórtă, el duce*). — La pluie (*plóia*). — Venu (*venit*). — Venue (*venită*). — La porte (*ușă*). — Il te porte (*el te pórtă*). — Je me lave (*eű mă spăl*). — Il se lave (*el se spală*). — Une prune (*o prună*). — Jolie (*frumúșică*). — La pipe (*luleaua*). — Il frappe (*el bate*). — Le fossé (*șanțul*). — Le métal (*metalul*).

EXERCITIU 17.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următóre:)

Spicul de grăű. — Am vizitat Italia. — Ușă balului. — El a fost acolo. — Evlavia vizirului. — Sudul Rusiei. — O lălea furată. — Marmura insulei. — A mai fost ales. — Maiorul fumeză. — Luleaua generalului. — Strada ta. — Strada muzeului. — Bărbatul Mariei. — Necurățenia bivoului. — Emil a rîș. — Pămêntul tare. — El sparge ceașca vóstră. — Prietenul nostru a trecut Dunărea. — Deșertăciunea nurorei. — Téra nóstră. — Natura bólei vóstre.

EXERCITIU 18.

(Școlarul va scrie, în franțuzesce și în romănesce, față în față, tóte verbele care sunt întrebuintate în exercițiile precedente, arătând la ce anume mod, timp și persoană sunt puse.)

EXERCITIU 19.

Deputatul a presidat. — O prună cóptă. — Emil a citit cartea Juliei. — Mă spăl. — Porunca maiorului. — Un spin mic. — Degetarul Mariei. — Plimbarea nóstră de Sâmbătă. — El bate la ușă. — Dorința vizirului a fost împlinită. — Sosirea bărbatului la ușă. — El a pavat strada. — Maiorul are o noră sfișoșă. — Degetarul de metal. — Pruna s'a copt. — El mă lovesce.

LECȚIA VI.

10. **Consunantele care există în alfabetul român ca și alfabetul francez, dar au sunete deosebite.** — Aceste consunante sunt :

C, Ç, G, H.

c, ç, g, h.

11. **Consunanta C.** — Consunanta **c** are două sunete :

1° Înainte de vocalele **a, o, u** (cu sau fără accent), înainte de o consunantă și la sfârșitul cuvintelor, **c** sună ca în cuvântul **corb**.

Ex. cassé (*spart*). — le colza (*rapîta*). — le curé (*preotul*). — La classe (*clasa*). — le lac (*lacul*).

2° Înainte de vocalele **e, i** (cu sau fără accent) și de **y**, consunanta **c** sună ca **s** în cuvântul **sine**.

Ex. il cessa (*el încetă*). — le cil (*geana*).

EXERCIȚIU 20.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

La corde (*fringhia, córdă, struna*). — L'arc (*arcul*). — Il cassa (*el sparse*). — La capitale (*capitala*). — Cardinal (*cardinal*). — La carpe (*crapul*). — La cave (*pivnița*). — Le cuivre (*arama*). — La café (*cafeaoa, cafeneaoa*). — La cire (*ceara*). — La racine (*rădăcina*). — Le canif (*briceagul*). — Vide (*gol, gólă*). — Le vice (*viciul*). — La justice (*justiția*). — La surface (*suprafața*). — Percé (*găurit*). — Le sac (*sacul*). — La race (*neamul*). — L'Océanie (*Oceania*). — Le précipice (*prăpastia*). — Ce (*acest*). — Le crépuscule (*amurgul*). — Le céleri (*țelina*). — La canapé (*canapeaoa*). — Ici (*aici*). — La noce (*nunta*). — Public (*public*). — L'acacia (*salcâmul*). — La place (*piața, locul*). — La cane (*rața*). — Le crime (*crima*). — L'avarice (*sgârcenia*). — La cerise (*ciréșa*). — La cuisine (*bucătăria*). — La cérémonie (*ceremonia*).

Școlarul va citi și traduce, în clasă, din cartea **Exercițiilor de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile V și VI.

EXERCIȚIU 21.

(Școlarul va citi și apoi va traduce, în românește, frazele următoare :)

Il plaça (*el puse*). — Une clé (*o cheie*). — La corde de l'arc. — Il a reçu le canif. — La capitale de l'Italie. — La justice du tribunal. — La cave du café. — Il cassa la corde. — La noce du mari. — Le lac (*lacul*). — La carpe du lac. — Une place vide. — La bru timide. — La porte de marbre. — Il a reçu le sac vide. — La bosse (*cocoșă*). — La bosse du bossu. — Partir (*a pleca*). — La table (*masa*). — Le Russe (*Rusul*). — La tasse du Russe. — Vidé (*golit*). — Cru (*creșut*). — Il a cassé l'épi de blé. — Il a su (*el a știut*). — Il sera (*el va fi*).

EXERCIȚIU 22.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Arcul nostru. — Emil merge la plimbare. — Rădăcina rapiței. — Sacul golit. — El va fi aici Sâmbătă. — Prietena sea, a noastră, a voastră. — Nisipul lacului. — El a pipăit spicul. — Clasa goală. — Spicul s'a copt. — Cheia ușei. — Capitala Danemarcei. — Emil duce un crap. — Canapeaua cafelelei. — O ceașcă de cafea. — El lovesce zidul. — Spinul tranșafirului. — Sudul Rusiei.

EXERCIȚIU 23.

(Școlarul va traduce, în românește, frazele următoare:)

Il a vu. — Il a ri. — Il a su. — Il a pu. — Il a tâté. — Il a fini. — Il a étudié. — Il sera vu. — Il a cassé. — Il a vidé. — Il sera réalisé. — Il sera cassé. — Il sera vidé. — Il a été vu. — Il a été cassé. — Il a été vide. — Il a cru. — Il sera cru. — Il a été cru. — Il sera élu. — Il a été reçu. — Il sera reçu. — Il a habité ici. — Il a été fatigué. — Il sera guéri. — Il a acheté. — Il sera levé.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile VII și VIII.

LECȚIA VII.

12. **Consunanta H.** — Consunanta **h**, în franțuzesce, nu se aude la citit.

Ex. habité (*locuit*). — huppé (*moșat*).

EXERCIȚIU 24.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Habile (*dibaciū, dibace, îndemânatec, îndemânatecă*). — L'habileté (*dibăcia*). — La hâte (*graba*). — L'habitude (*obi-ceiul*). — Hardi (*îndrăsneț*). — Hardie (*îndrăsneată*). — L'hôtel (*otelul*). — La hutte (*coliba*). — La huppe (*moșul*). — Humide (*umed, umedă*). — Trahir (*a trăda*). — Trahi (*trădat*). — L'humidité (*umedzeala*). — J'habite (*eū locuesc*). — Il habite (*el locuesce*). — Huit (*opt*). — L'hôpital (*spitalul*). — L'hôte (*óspele*). — Habité (*locuit*). — Habitée (*locuită*).

EXERCIȚIU 25.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Óspele lui Emil. — El a trădat patria sa. — O colibă umedă. — Umedzeala lacului. — Vizirul a primit briceagul prietenului maiorului. — El a fost la spital. — Eū locuesc aici. — Graba nurorei. — Dibăcia bărbatului. — Graba sa de a pleca. — Locul umed. — Salcâmul are o rădăcină. — Merge la plimbare pe lac. — Prietenul vostru a fost trădat. — O colibă locuită.

Observare. — *Se vede din exercițiile 24 și 25 că, deși h nu se aude la citit, totuși sunt două feluri de h în franțuzesce: h mut și h aspirat.*

Când un substantiv articulat se începe cu un h mut, se pune înaintea lui l' în loc de le sau de la; iar când substantivul articulat se începe cu un h aspirat, se pune înaintea lui le sau la.

(Școlarul va scrie, în românesce și în franțuzesce, față în față, adjectivele posesive, întrebuințate în exercițiile precedente, arătând genul fie-cărui.)

LECȚIA VIII.

14. **Consunanta G.**—Consunanta **g** are, în franțuzesce, două sunete :

1° Înainte de vocalele **a, o, u** (cu sau fără accent) sau înainte de o consunantă, **g** sună ca **g** în cuvântul **gură**.

Ex. gâté (*stricat*). — *bague* (*inel*). — *glacé* (*înghețat*).

2° Înainte de vocalele **e, i** (cu sau fără accent) și înainte de **y**, consunanta **g** sună ca **j** în cuvântul **joc**.

Ex. Gémir (*a geme*). — *juge* (*judecător*).

EXERCİTIU 26.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le général (*generalul*). — Le juge jugea (*judecătorul judecă*). — Une image (*o icoană*). — Sage (*cu minte*). — Le sage (*înțeleptul*). — L'église (*biserica*). — La fatigue (*osteneala*). — Le fromage (*brânza*). — Grise (*sură*). — Légume (*zărzăvat*). — Fatigué (*ostenit*). — La glace (*oglină, ghița, înghețata*). — Guéri (*vindecat*). — La grappe (*ciorchina*). — La figue (*smochina*). — Guérir (*a vindeca, a se vindeca*). — Le mariage (*căsătoria*). — Le génie (*geniul*). — Il a guéri (*s'a vindecat*). — Le gué (*vadul*). — Le cigare (*țigara*).

EXERCİTIU 27.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Preotul bisericii. — Rața înnoată pe lac. — Prietenul nostru a putut vindeca bolnavul. — Maria are o prietenă cu minte. — Icoana clasei. — Oștirea a trecut vadul. — Maiorul aprinse țigara generalului. — Oglinda cafenelei. — Emil a fost la vânătoare. — Bolnavul nostru s'a vindecat. — Boala bolnavului. — Joița a fost la biserică.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiul IX.)

LECȚIA IX.

15. **Sunetul CH.** — În franțuzesce **ch** are două sunete :

1° În genere, înainte de o vocală, **ch** sună ca **ș** în cuvântul **șină**.

Ex. charité (*milostenie*). — déchu (*căzut*).

2° Înainte de o consunantă, **ch** sună ca **c** în cuvântul **corb**.

Ex. le chlore (*clorul*).

EXERCİȚIU 28.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

La chute (*cădere*). — La chose (*lucrul*). — La chemise (*cămașa*). — Le péché (*păcatul*). — La vache (*vaca*). — Le cheval (*calul*). — A cheval (*călare*). — La chimie (*himia*). — Acheté (*cumpărat*). — Lâche (*mișel, misea*). — La lâcheté (*mișelia*). — La cloche (*clopotul*). — Il crache (*el scuipă*). — La Chine (*China*). — La broche (*frigarea*). — La charrue (*plugul*). — Fâché (*supărat*). — Il a pu (*el a putut*). — Il marche (*el umblă*). — Déchiré (*rupt*). — Déchirée (*ruptă*). — Riche (*bogat, bogată*). — L'horloge (*ceasornicul*).

EXERCİȚIU 29.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Maria a cumpărat un inel. — Capitala Bulgariei. — Clopotul de aramă. — Vizirul a fost supărat. — O smochină stricată. — Un lucru sfârșit. — Bărbatul Joiței a cumpărat plugul lui David. — Emil a fost la plimbare călare. — Milostenia vizirului — O cămașă ruptă. — Maria a rătăcit vaca noastră. — Prietenul nostru a fost mișel. — La frigare. — O vacă bolnavă. — Calul a putut umbla.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiul X).

RECAPITULARE

EXERCIȚIU 30.

(Școlarul va citi în franțuzesce și apoi va traduce în românesce frazele următoare:)

Zoé a acheté à Emile une figue. — La chute du cheval. — Marie a déchiré sa robe. — David a su la chose. — Le légume gâté par la pluie. — La grue grise. — L'orage cessa sur le lac. — David proposa à Emile une charrue. — Une vache malade. — Le major arrive de Chine. — Le visage fatigué de votre ami. — Une bague d'or. — Il a posé le fro-mage sur la table.

EXERCIȚIU 31.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Mișelia prietenului vostru. — Osteneala calului. — Maria a fost cu minte. — Emil scuipă pe ușa clasei. — David a studiat himia. — Aceasta se va întempla. — Mișelia bărbatului. — Fript la frigare. — Joița a putut pleca. — Eū lo-cuesc o colibă umedă. — A primit zestrea. — Generalul a rîs. — Ceremonia căsătoriei. — Măgarul bolnăvicioș. — Vizirul a primit inelul.

EXERCIȚIU 32.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Un trandafir furat. — O ață ruptă. — Fumul Vesuvului. — Crima pedepsită. — Cafeneaua are o pivniță. — Joița a fost cu minte. — El a spart ghița. — David a pus înghiețata pe masă. — Clopotul bisericei a fost spart. — Judecătorul a cumpărat cartea. — Emil va sosi călare. — Maiorul a fost su-părat. — Maria a spart o ceașcă. — Bivolul umblă. — Prie-tenul nostru sosesc din Bulgaria. — Ceasornicul bisericei. — Joița l'a cređut. — Maria a studiat — Emil va fi ales.

LECȚIA X

16. **Sunetul SC.** — În franțuzesce, **sc**, înainte de **i** și **e** (cu saŭ fără accent), sună în tocmai ca **s** în cuvântul **sete**; iar înainte de **a**, **o** și **u** (cu saŭ fără accent), saŭ înainte de o consunantă, sună ca **sc** în cuvântul **scară**.

Ex. la scie (*ferestreul*). — fiscal (*fiscal*).

17. **Sunetele PH și TH.** — În franțuzesce, **ph** sună în tocmai ca **f** în cuvântul **foc**.

Ex. le photographie (*fotograful*).

Iar **th** sună întocmai ca **t** în cuvântul **toc**.

Ex. la théorie (*teoria*). — le théâtre (*teatrul*).

EXERCITIU 33

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Il scie (*el taie cu ferestreul*). — L'orthographe (*ortografia*). — La photographie (*fotografia*). — Le phosphore (*fosforul*). — L'orpheline (*orfana*). — Le thé (*ceaiul*). — Cacheté (*pecetluit*). — Une phrase (*o frază*). — Le philosophe (*filosoful*). — La philosophie (*filosofia*). — Philippe (*Filip*). — La phtisie (*oftica*). — Phtisique (*oflicos, ofticoasă*). — Il brûle (*arde*).

EXERCITIU 34

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Rochia orfaneî. — Emil a beut ceaiŭ. — Fosforul arde. — Bărbatul Joitei a cumpărat un ferestreŭ. — Pe piața teatrului. — Fotografia generalului. — O cirేశă coaptă. — Dibăcia fotografului. — Filip are o prietenă ofticosă. — Orfana a citit o frază. — David a studiat filosofia.

Școlarul va citi și traduce, din cartea *Exerciții de citire și de traducere pentru clasa I-a*, Exercițiile XI și XII.

LECTIA XI.

18. Silabele AU și EAU. — Silabele **au** și **eau** sună, în franțuzesce, ca **o** în românesce (ceva mai apăsat).

Ex. l'audace (*îndrăsneala*).—l'eau (*apa*).

EXERCIȚIU 35.

(Scolarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'Autriche (*Austria*).—L'épaule (*umărul*).—Chaude (*caldă*). — Le bateau (*luntrea*). — Une chaussée (*o șosea*). — Chaussé (*încălțat*). — La faute (*greșeala*). — Le bouleau (*mesteacănul*). — La cause (*pricina*). — Le rideau (*perdeaua*). — Chauve (*pleșuv, pleșuvă*). — Le taureau (*taurul*). — Autre (*alt, altă*). — L'autre (*cel-alt, cea-l'altă*). — Le tableau (*tabla, tabloul*). — Sauvage (*selbatic, selbatică*). — Le chameau (*cămila*).—Le corbeau (*corbul*).—Le couteau (*cuțitul*).—La pauvreté (*sărăcia*). — Pauvre (*sărac, săracă*). — Beau (*frumos*).

EXERCIȚIU 36.

(Scolarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Greșeala Joiței. — O orfană săracă. — Vizirul pleșuv. — L' doare umărul. — Capitala Austriei. — O luntre pe lac. — Tabla clasei. — Cea-l'altă prietenă. — Frumosul cuțit al lui David. — Judecătorul judecă pricina. — Apa va fi caldă. — Maria a rupt perdeaua. — Calul selbatic. — S'a dus la plimbare la șosea. — Filip a încălțat pe maior. — Umărul bivoliului. — Sala de studiu. — Cocoșa cămilei. — Maria a pirmit cea-l'altă. — Corabia noastră. — Luntrea voastră. — Emil a citit cartea cea-l'altă. — Și a văzut greșeala. — Maria a cum pârât cuțitul cel-alt.

Scolarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiilor de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XIII și XVI.

LECTIA XII

19. **Silaba OU.**—Silaba **ou**, în franțuzesce, sună în tocmai ca **u** în cuvântul **gură**.

Ex. fou (*nebu*n). — le clou (*cuiul*).

EXERCITIU 35.

(Scolarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le coude (*cotul*).—Le trou (*gaura, borta*).—La bravoure (*vitejia*). — L'amour (*iubirea*). — La bougie (*lumânarea de spermanțet*). — Le joujou (*jucăria*). — Le jour (*ziua*). — Le journal (*ziarul*). — Le journaliste (*ziaristul*). — Le doute (*îndoială*). — Le cou (*gâtul*). — Nouveau (*noș*). — La cour (*curtea*). — Il joue (*el se jocă*). — Il a joué (*el s'a jucat*). — La poule (*găina*). — Le bouc (*șapul*). — Oui (*da*). — La bouche (*gura*). — Le chou (*verza*). — La poule couve (*găina clocesce*). — Ou (*saș*). — Où (*unde*). — Troué (*găurit, börtit*). — La bourse (*punga*) — Coupé (*tăiat*). — Le sac troué.

EXERCIȚIU 36.

(Scolarul va traduce, în românesce, frazele următoare:)

La bravoure du général. — Il a mal au coude. — A-t-il joué? Oui. — L'amour de la mère. — Il a lu le nouveau journal. — Le joujou de Marie. — Le cou de la poule. — Le doute de l'orpheline. — Riche ou pauvre. — La rue où j'habite. — Pour (*pentru, spre*).—La plume (*pana, condeiul*).

EXERCITIU 37.

(Scolarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Da, Emil l'a vădut. — Curtea unde clocesce găina. — Maria a furat jucăria orfanei. — Ziua trece repede. — David se joacă. — Gura șapului. — Filip aprinse lumânarea de spermanțet. — Noul ziarist sosesce marți. — Iubirea Mariei pentru mica orfană. — Nebun saș cu minte. — Pana găinei. — Condeiul lui Emil.

(Scolarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiul XV.)

EXERCIȚIU 38.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le saule (*salcia*). — Le veau (*vițelul*). — Jaune (*galben, galbenă*). — Le găteau (*prăjitura*). — Le marteau (*ciocanul*). — Paul (*Pavel*). — Le drapeau (*steagul, drapelul*). — Le carreau (*giamul*). — Le plateau (*podişul, țava*). — Je saute (*eș sar*). — Il saute (*el sare*). — Je me sauve (*eș fugi*). — Il se sauve (*el fuge*). — Au bal (*la bal*).

EXERCIȚIU 39.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Vițelul sare pe podiș. — Un trandafir galben. — Pavel a cumpărat o prăjitură orfanei. — David a furat ciocanul. — Steagul oștirei. — Joița a pus prăjitura pe o tavă. — Vaca fuge. — Emil a văzut un tablou frumos la muzeu. — Salcia saă mesteacănul. — Joița a spart giamul.

EXERCIȚIU 40.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le poudre (*praful, iarba de pușcă*). — Il trouve (*el găsește*). — Le bijou (*giuvaericăoa*). — Il ouvre (*el deschide*). — Rouge (*roșiu, roșie*). — La soupe (*supa, ciorba*). — Le sou (*gologanul*). — La route (*drumul*). — Toute (*totă*). — Touffu (*stufos*). — Il a voulu (*el a voit*). — Evanoui (*leșinat*). — Mou (*moale*). — Mourir (*o muri, să moră*). — La courge (*dovlecelul*). — La roue (*rota*). — Souple (*mlădios, mlădiósă*). — La jalousie (*gelozia*). — La foudre (*trăsnetul*). — Il secoue (*el scutură*). — Il loue (*el laudă, el închiriéză*). — Loué (*laudat, închiriat*). — Il souffle (*el suflă*). — Coûté (*costat*). — La rougeole (*pojarul*). — Une soucoupe (*o farfurióră*).

EXERCIȚIU 41.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Emil se joacă pe drum. — Ciorba caldă. — Bolnav de pojar. — Taurul deschide gura. — Maria a cumpărat o rochie roșie. — Generalul a voit să moară. — Farfurióra ceșcei. — Pavel găsește gologanul pe masă. — Vêrză saă dovlecelul. — Gelozia bărbatului. — David închiriéză o colibă.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și de traducere pentru clasa 1-a**, Exercițiul XIV.)

LECTIA XIII.

20. **Silaba EU.** — Silaba **eu** sună, în franțuzesce, ca **ë** în cuvântul **për** (însă ceva mai apăsat și rostit din buze, iar nu din gât).

Ex. le neveu (*nepotul*). — Ie feu (*focul*).

EXERCIȚIU 42.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le cheveu (*firul de păr*). — Neuf (*noû*). — Neuf (*nouă*). — L'heure (*ceasul*). — Le veuf (*vêduvul*). — La veuve (*vêduva*). — Peu (*puțin*). — Peu à peu (*puțin câte puțin*). — Le peuple (*poporul*). — Jeune (*tînăr, tîneră*). — Le jeu (*jocul*). — La peur (*frica*). — Dieu (*Dumnezeu*). — Il a peur (*îi e frică*). — Le malheur (*nenorocirea*). — Jeudi (*Joii*). — Je pleure (*eû plâng*). — Il pleure (*el plînge*). — Pleuré (*plîns*). — Le meuble (*mobila*). — Aveugle (*orb, oarbă*). — La chaleur (*căldura*). — Seul (*singur*). — Le pieu (*parul*).

EXERCIȚIU 43.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Lui Pavel îi e frică. — Orbul umblă singur. — Săracul își plînge nenorocirea. — O găină tînără. — Căldura zilei. — Nebunul a spart mobila vèduvului. — Orfana a cumpărat puțină brînză. — Dumnezeu a voit. — Prietena vèduvei lui David. — Nepotul lui Emil. — Orfana plînge de frică.

EXERCIȚIU 44.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

La demeure (*locuința*). — Je demeure (*eû locuesc, eû rămân*). — Il demeure (*el locuesce, el rămâne*). — Bleu (*albastru*). — Bleue (*albastră*). — Le saule pleureur (*salcia pletoasă*). — La fleur (*flórea*). — Le brasseur (*berarul*). — Heureuse (*fericită*). — Le chou-fleur (*conopida*). — Fleurir (*înflorit*). — Le milieu (*mijlocul*). — La douceur (*blîndeța*). — Le ramoneur (*coșarul*). — Leur (*lor*). — Le leur (*al lor*). — La leur (*a lor*). — Le relieur (*legătorul de cărți*). — Se trouve (*se află, se găsește*).

EXERCIȚIU 45.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Locuința generalului se află pe piața teatrului. — Prietenul lor saû prietena lor. — Blîndeța vèduvei. — O vèrză stufósă. — O flóre albastră. — Vaca va fi a lor. — David laudă pe Dumnezeu. — Berarul se găsește fericit acolo unde locuesce. — Mijlocul flórei. — Apa albastră a Dunărei.

RECAPITULARE

EXERCITIU 46.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Pavel a furat cartea lor. — Maria găsește orfana fericită. — Emil scutură salcia. — Noul coșar a trecut p'aici joi. — Unde se află Pavel? — Joița a citit diarul? — Da, l'a citit. — A plâns? — Unde merge? — Indoiéla ziaristului.

EXERCITIU 47.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducénd fie-care cuvént.)

Mur (*copt*). — Mûre (*cóptă*). — Sur (*acru*). — Sure (*acră*). — Rôti (*fripă*). — Rôtie (*friptă*). — Dur (*tare*). — Dure (*tare*). — Rose (*trandafiriu*). — Rose (*trandafirie*). — Rude (*aspru*). — Rude (*aspră*). — Avare (*sgârcit*). — Avare (*sgârcită*). — Large (*lat*). — Large (*lată*). — Elu (*ales*). — Elue (*alésă*). — Timide (*sfios*). — Timide (*sfiosă*). — Juste (*drept*). — Juste (*dréptă*). — Myope (*miop*). — Myope (*miópă*). — Fixe (*fix*). — Fixe (*fixă*). — Lâche (*mîșel*). — Lâche (*mîșea*). — Bossu (*cocoșat*). — Bossue (*cocoșată*). — Habile (*dibaciû*). — Habile (*dibace*). — Joli (*frumusel*). — Jolie (*frumusică*). — Nu (*gol*). — Nue (*goală*). — Vif (*vioiû*). — Vive (*vióie*). — Maladif (*bolnăvicios*). — Maladive (*bolnăviciósă*). — Sûr (*sigur*). — Sûre (*sigură*).

Observare. — *Se vede, din exercițiul 47, că, în franțuzesce, se forméză femininul la adjectiv adăugând un e mut la forma masculinului. Ex. mûr, mûre.*

Dacă, la masculin, adjectivul este terminat cu un e mut, el nu se schimbă la feminin. Ex. rose, rose.

Dacă, la masculin, adjectivul se sfîrșesce cu consonanta f, la feminin acéstă consonantă se schimbă în v și se adaugă un e mut. Ex. vif, vive.

EXERCITIU 48.

(Școlarul va scrie la femenin adjectivale următoare:)

Aimable (*plăcut*). — Poli (*políticos*). — Agile (*sprinten*). — Rapide (*repede*). — Difficile (*greû*). — Brave (*viteaz*). — Fertile (*roditor*). — Actif (*muncitor, harnic*). — Bleu (*albastru*). — Neuf (*noû*). — Aigre (*oțetî*). — Veuf (*vêdov*). — Maussade (*posac*). — Ivre (*beat*). — Docile (*supus*). — Stérile (*sterp*). — Décisif (*hotărîtor*). — Chétif (*pipernicit*). — Lippu (*buzat*). — Charnu (*cărnos*). — Utile (*folositor*). — Seul (*singur*).

Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiului de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XVII și XVIII și XIX.

LECȚIA XIV.

21. **Vocalele È și Ê (cu accentul grav și cu accentul circumflex).** — Vocala è (cu accentul grav) sună mai apăsător de cât é.

Ex. Le père (*tatăl*). — la mère (*mama*).

Vocala ê (cu accentul circumflex) sună ceva mai apăsător de cât è.

Ex. même (*chiar*). — la fête (*sărbătoreala, serbarea*).

Observare. — Silabele ès și êt sună cea d'ânteiă ca è, iar cea d'a doua ca ê, fără însă să se audă consunanta finală.

EXERCITIU 49.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'ère (*era*). — Le frère (*fratele*). — La Grèce (*Grecia*). — Le même (*același*). — La même (*aceiași*). — La chèvre (*capra*). — La lèvres (*buza*). — Amère (*amară*). — La fève (*bobul*). — Une nêfle (*o moșmola*). — Le chêne (*stejarul*). — La sphère (*sfera*). — Le remède (*leacul*). — Légère (*ușoră*). — Le fièvre (*frigurile*). — La mèche (*fitilul*). — L'année dernière (*anul trecut*). — Fièvre (*mândră*). — Le prophète (*prorocul*). — L'ébène (*abanosul*). — Le colère (*mânia*). — Le thème (*tema*). — Demi (*jumătate*). — Une demi-heure (*o jumătate de ceas*). — La légèreté (*usurință*).

EXERCITIU 50.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Mânia lui Dumnezeu. — Capra sare. — Fratele prietenului lor. — Leacul folositor. — Orfana pipernicită. — Luntrea de abanos. — Țermul Greciei. — Anul roditor. — Era prorocului. — Moșmola cóptă. — Chiar dacă a spart giamul. — O zi de sărbătore. — Prietenul mamei mele. — O sferă ușoră. — Fitilul luminării. — Un lucru folositor. — Buza cărnosă. — Pământul sterp.

EXERCITIU 51.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'élève (școlarul, școlărița).—La rivière (gârla, râul).—
Le modèle (modelul).—La tête (capul).—Le rêve (visul).—
Je rêve (eu visez).—Il rêve (el visează).—Rêvé (visat).—
Le carême (postul).—Le caractère (firea, caracterul).—La
bière (berea).—La pêche (persica, pescuit).—Le frêne (fra-
sinul).—Le beau-père (socrul).—Le beau-frère (cumnatul).—
L'école (școla).

EXERCITIU 52.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Socrul Joiței. — Emil a bătut bere. — O școlăriță su-
pusă. — Visul vizirului. — Firea posacă a lui Pavel. — Joi
școlarul a fost la școlă. — L' dore capul. — David a fost la
pescuit. — Maria a cumpărat o persică coptă. — Condeii
școlarului.

EXERCITIU 53.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le grêle (piatra, grindina).—Il grêle (cade piatră).—
La Suède (Suedia).—La Norvège (Norvegia).—La comète
(cometa).—Le ministère (ministerul).—Bête (prost, pros-
tă).—Sévère (aspru, aspră, strașnic, strașnică).—La pièce
(încăperea, piesa).—La barrière (bariera).—Je lève (eu
ridic).—Je me lève (eu mă scol).—Il se lève (el se scolă).—
Lévé (sculat, ridicat).—Chère (scumpă).

EXERCITIU 54.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Capitala Suediei. — Căderea ministerului. — O piesă de
teatru. — Mă scol repede. — Emil a văzut o cometă. — Ridic
capul. — Pavel a ridicat perdeaua. — Piatra a stricat grâul. —
O di de post. — Fratele cumnatului Mariei. — Filip visază.
— Sgârcit sau prost.

Școlarul va citi și traduce, din cartea *Exercițiilor de citire și tra-
ducere pentru clasa I-a*, Exercițiile XX și XXI.)

LECȚIA XVI.

23. **Silaba ER.** — Silaba **er** are, în franțuzesce, două sunete :

1. În toate monosilabele, în câte-va bisilabe și atunci când este urmată de o consunantă, silaba **er** sună ca **er** în cuvântul **cer**.

Ex. la mer (*marea*). — le fer (*fierul*). — l'hiver (*iarna*). — perdre (*a pierde*).

2. La sfârșitul cuvintelor cu mai multe silabe, **er** sună ca **é**, fără să se audă consunanta **r**.

Ex. jeter (*a arunca*). — le prunier (*prunul*).

EXERCIȚIU 55.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le lever (*sculatul, ridicatul, răsăritul*). — Le coucher (*culcatul, asfințitul*). — Journalier (*zilnic*). — Amer (*amar*). — Léger (*ușor*). — L'ermite (*pustnicul*). — Diner (*a prânzi*). — Le dîner (*prânzul*). — Verdîr (*a înverdi*). — Verdi (*înverdit*). — Mener (*a duce*). — Il mène (*el duce*). — Le toucher (*pipăitul*). — Le verrou (*zăvorul*). — L'ouvrier (*lucrătorul*). — Le grenier (*podul casei*). — Le cerisier (*cireșul*). — Le mobilier (*mobilele casei*). — Hier (*ieri*). — Une gerbe (*un snop*). — Le bottier (*cismarul*). — Le tapissier (*tapiterul*). — Le sellier (*șelularul*). — La serrure (*brósca*). — Le serrurier (*lăcătușul*). — Le vertige (*amețeala*). — Le collier (*salba, sgarda*). — Terminé (*isprăvit, sfârșit*). — Cher (*scump*). — A mener (*de dus*).

EXERCIȚIU 56.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Țermul mării. — Fierul plugului. — Zăvorul ușei. — David duce o capră. — Emil a fost aici ieri. — Joița a cumpărat mobilele lui David. — Cireșul a înverdit. — Salba Mariei. — Un snop de grâu. — Evlavia pustnicului. — Ceasul prânzului. — Catinca va sosi pentru prânz. — Răsăritul lunii. — Ușor de ridicat. — Culcatul școlarului.

LECȚIA XVII.

24. Silabele **EB, EC, EF, EL, EP și EX.** — Aceste silabe sună ca în românește.

Ex. Caleb (*nume propriu*). — Le bec (*ciocul*). — Le chef (*capul, șeful*). — Le sel (*sarea*). — Le cep (*butucul de viță*).

EXERCITIU 57.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le ciel (*cerul*). — L'autel (*altarul*). — La vertu (*virtutea*). — Fier (*mândru*). — Sec (*uscat*). — L'asperge (*spăranghelul*). — Cruel (*crud, cumplit*). — Avec (*cu*). — L'exercice (*exercițiul*). — Vider (*a goli*). — Je vide (*eū golesc*). — Il vide (*el golesce*). — Vidé (*golit*). — Le chapelier (*pălărierul*). — Le boucher (*măcelarul*). — La Serbie (*Sêrbia*). — L'horloger (*ceasornicarul*). — Le bijoutier (*giuvaergiul*). — Le Serbe (*Sêrbul*). — La Serbe (*Sêrboaică*). — Serbe (*sêrbesc, sêrbescă*). — Le drapier (*postăvarul*). — Le barbier (*bărbierul*). — Le Grec (*Grecul*). — Le terme (*termenul, sfârșitul, rata*). — Fermer (*a închide*). — Je ferme (*eū închid*). — Il ferme (*el închide*). — Fermé (*închis*). — Remercier (*a mulțumi*). — Je remercie (*eū mulțumesc*). — L'osier (*richită*). — Le rocher (*stânca*). — Le panier (*coșul*). — L'officier (*ofițerul*). — Il a dû (*el a trebuit*).

EXERCITIU 58.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Albastrul cerului. — Altarul bisericeii. — Virtutea saū vițiul. — Mândrul general. — Emil a fost singur. — David a isprăvit exercițiul. — Coșul de richită. — Giamgiul a spart giamul. — Ți mulțumesc. — Sacul golit. — Catinca închide ușa. — O piesă sêrbească. — Ciocul găinei. — O masă de stejar. — Bărbierul ofiterului. — Sgârčenja Grecului. — Zidul va fi uscat. — El a trebuit să mulțumescă. — Tapițerul a cum-părat cireșul pălărierului. — Zărzăvatul Sêrbului.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiile de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XXII și XXIII.)

LECȚIA XVIII.

25. **Silaba ED.** — Silaba **ed** are două sunete în franțuzesce :

1° Sună, în genere, ca **e** în cuvântul **cete**, fără să se audă consunanta finală.

Ex. le pied (*piciorul*). — Il s'assied (*el șéde*).

2° Sună câte odată ca **ed** în cuvântul **șed**.

Ex. Alfred (*nume propriu*).

26. **Silaba ET.** — Silaba **et** sună ca **è** (cu accentul grav) fără să se audă consunanta finală.

Ex. il met (*el pune*). — le poulet (*puiul de găină*).

27. **Silaba EZ.** — Silaba **ez** sună ca **é** (cu accentul ascuțit), fără să se audă consunanta finală.

Ex. le nez (*nasul*). — prenez (*luați*).

EXERCİTIU 59.

(Școlarul va citi, în franțuzescă, traducând fie-care cuvânt:)

Le gilet (*giletca, vesta*). — Muet (*mut*). — Le navet (*napul*). — Le filet (*rețeaoa, plasa*). — Et (*și*). — Appelez (*chiemați*). — Ouvrez (*deschideți*). — Remerciez (*mulțumiți*). — Chez (*la*). — Menez (*duceți*). — Videz (*goliți*). — Assez (*destul*). — Jetez (*aruncați*). — Jeté (*aruncat*). — Trouver (*a găsi*). — Trouvez (*găsiți*). — Trouvé (*găsit*). — Sauter (*a sări*). — Sautez (*săriți*). — Allez (*duceți-vă*). — Mercredi (*miercuri*). — Préfet (*prefect*). — Le décret (*decretul*). — District (*județ*).

EXERCİTIU 60.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frăzele următoare:)

Duceți vaca. — Goliți sacul. — David a găsit un tranșafir galben. — Săriți șanțul. — Deschideți colivia. — Maria și Joița. — Aruncați plasa. — Catinca pune vesta pe masă. — Duceți-vă la el. — Nasul lui Alfred. — Puneți sare. — Prietenul nostru a aruncat butucul de viță. — Prefectul județului.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere**, Exercițiile XXIV, XXV, XXVI și XXVII.)

LECȚIA XIX.

28. **Vocala E (fără accent) urmată de două consunante la fel sau de X.** — Vocala **e** (fără accent), urmată de două consunante la fel sau de **x**, sună ca **é** (cu accentul ascuțit.)

Ex. la selle (*șeaua*). — l'exil (*exilul*).

EXERCITIU 61.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Celle (*acea*). — Cette (*acéstă*). — La paresse (*lenevia*). — Muette (*mută*). — Une pierre (*o piatră*). — Le verre (*sticla, paharul*). — Le tonnerre (*tunelul*). — Elle (*ea*). — Chrétienne (*creștină, creștinăscă*). — La mienne (*a mea*). — La tienne (*a ta*). — La sienne (*a sa*). — La ruelle (*uliciōra*). — La lettre (*scrisōrea*). — Vienne (*Viena*). — Belle (*frumōsa*). — La guerre (*resbelul*). — La serviette (*șervetul*). — Le lierre (*zederea*). — La pelle (*lopata*). — Le professeur (*profesorul*). — La terre (*pământul*). — Derrière (*la spate, în dos*). — La betterave (*sfeclă*). — La richesse (*bogăția*). — La chienne (*cățea*). — L'ivresse (*beția*). — Une ânesse (*o măgăriță*). — La cuvette (*ligheanul*). — Flexible (*mlădios, mlădiōsă*). — Je jette (*eă arunc*). — Il jette (*el aruncă*). — J'appelle (*eă chiam*). — Il appelle (*el chiamă*). — Rome (*Roma*). — La Roumanie (*România*). — Laideur (*uricenie*). — Etienne (*Stefan*).

EXERCITIU 62.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Acéstă prietenă. — Vițiul leneviei. — O orfană mută. — David aruncă o piatră. — Paharul de beré. — Ea merge la Viena. — Maria a primit scrisōrea mea și a ta. — O uliciōră mică. — O sfeclă frumōsă. — Bogăția pământului. — Cățea lui Stefan. — Ministerul de resbel. — La spatele ușei. — Măgarul său măgărița. — Profesorul nostru. — Duceți acéstă capră la prietena mea. — Duceți-vé la Roma. — Cățea a mușcat măgărița.

RECAPITULARE

EXERCITIU 63.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Eū 'mī golesc pivnița. — Emil se va duce la serbare. — Mama ta te va duce la școlă. — Generalul a bēut paharul de bere. — Profesorul l'a pedepsit. — Cățeaoa mușcată de măgar. — O virtute creștinescă. — Joița spală șervetul tēū și al meū. — Maria aprinse focul. — Ștefan va sosi miercuri sau joi. — Șeaua calului. — O vară uscată. — Un pāmēnt roditor.

EXERCITIU 64.

(Școlarul va traduce, în românește, frazele următoare:)

Cet ami. — Notre amie. -- Ce cheval. — Votre cave. — Leur professeur. — Cette rue. — Ma chienne. — Une cane. — La richesse. — Sa lettre. — Votre serviette. — Pour sa mère. — Ce lierre. — Cet abri. — Ce fil. — Cet atlas. — Ce bateau. — Votre dot. — Cette robe et la mienne. — Ma maladie et la sienne. — Sa lettre et la tienne.

EXERCITIU 65.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Maria pune puiul la frigare. — Emil a ascultat pe mama sa. — Acest zid. — Acest măgar. — David a găsit pe prun o prună destul de cōptă. — Școlarul se jōcă cu lopata. — Visul școlăritei. — Era creștină. — Giamul ferestrei. — Salcia mlădiōsă. — Un lighean frumos.

EXERCITIU 66.

(Școlarul va scrie, în româneșce și în franțuzesce, față cu față, tōte adjectivele demonstrative și posesive ce se află în exercițiile de până acum, arătând genul fie-căruia.)

Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XXVIII și XXIX.

LECȚIA XX.

29. **Silaba ES.** — Silaba **es** are trei sunete în franțuzesce :

1° În monosilabe, sună ca **è** (cu accentul grav), fără să se audă consunanta finală.

Ex. mes (*mei, mele*).—tes (*tei, téle*).—ses (*sei, séle*).

2° La sfârșitul cuvintelor cu mai multe silabe, sună ca **e** mut.

Ex. tu parles (*tu vorbesci*). — tables (*mese*).

3° La mijlocul cuvintelor, sună ca **es** în românește.

Ex. l'estime (*stima*). — l'escrime (*scrima*).

30. **Silaba ÈS.** — Când **e** din silaba **es** are un accent grav, silaba **ès** se citește ca **è** (cu accentul grav), fără să se audă consunanta finală.

Ex. près (*lângă*). — exprès (*înadins*).

EXERCITIU 67.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Les tables (*mesele*). — Mes tables (*mesele mele*). — L'échelle (*scara*). — Les échelles (*scările*). — Tu sautes (*tu sari*). — Tu mènes (*tu duci*). — Escarpé (*ripos*). — Tu es (*tu ești*). — Le semestre (*semestrul*). — J'espère (*ești nădăjduesc*). — Tu espères (*tu nădăjduesci*). — Elle espère (*ea nădăjduesce*). — L'escalier (*scara*). — Le trimestre (*trimestrul*). — Ces (*acești, aceste*). — Les chèvres (*caprele*). — Près (*lângă, aproape*). — Très (*forte*). — Cet (*acest*).

EXERCITIU 68.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Aceste mese. — Capra a sărit lângă zid. — Emil nădăjduesce. — Ești mut. — Scara de la pod. — David a cumpărat caprele mele. — Stima preotului. — Taurul a spart aceste scări. — Scările télé. — Mesele séle. — Lângă aceste scări. — Acest adăpost.

LECȚIA XXI.

31. **Cuvîntul EST.**— Cuvîntul *est* se citește ca *é* (cu accentul grav) când *est* verb și înseamnă *este*, și se citește ca în românesce când *este* substantiv și înseamnă *răsărit*.

EXERCITIU 69.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

El este mut. — Ea este mută. — Cireșul este la răsărit. — David este un școlar supus. — Maria este orbă. — Capra este ușoră. — Trandafirul este frumos. — Unde ești? — Emil este la prietenul nostru. — Osul este foarte tare. — Atlasul este destul de frumos. — Zidul este isprăvit. — Maria este pedepsită.

Observare.— *Se vede, din exercițiul 67, că, în franțuzesce, articolul masculin și feminin plural este les.*

Se vede de asemenea, că, în franțuzesce, adjectivele demonstrative sunt ce, cet, cette, ces.

EXERCITIU 70.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare:)

La vache. — Les vaches. — La richesse. — Les richesses. — La mère. — Les mères. — Le père. — Les pères. — L'âne. — Les ânes. — L'ânesse. — Les ânesses. — Le trimestre. — Les trimestres. — La pelle. — Les pelles. — Elle. — Elles. — La lettre. — Les lettres. — La guerre. — Les guerres. — Le mienne. — Les miennes. — La tienne. — Les tiennes. — La sienne. — Les siennes. — Le verre. — Les verres.

Observare.— *Se vede, din exercițiul 70, că, în franțuzesce, când substantivul este terminat cu un e mut, pluralul se formază adăugând un s după acest e.*

EXERCİTIU 71.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'atlas est sali. — Votre ami a-t-il bu ? — Oui, il a bu de l'eau. — La guerre est finie. — La robe de Julie est bleue. — Cette prune est-elle mûre ? — Savez-vous lire ? — Cet orage passe. — Le ministre est malade. — Ce nuage a passé vite. — Etienne conduit ces ânesses. — La malpropreté de cette hutte. — La pluie est venue. — Zoé espère. — Marie a acheté des tables.

EXERCITIU 72.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Insula este mică. — Strada este lată. — Nora este sfiósă. — Bărbatul Mariei este miop. — Acestă plóie a trecut. — Struna este de metal. — Pivnița este gólă — Acest salcâm a înflorit. — Viena este capitala Austriei. — Maria a plecat cu caprele.

EXERCITIU 73.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Masa Rusului este spartă. — Găina este moțată. — Bolnavul locuesce acest spital. — Ștefan are opt vaci. — Acest judecător este fôrte drept. — Bogăția tatălui lor. — Că-mașa sa este murdară și ruptă. — Nepotul său este bogat. — Cocorul este sur. — Prietenul nostru este ostenit. — Pământul României este roditor.

Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru Clasa I-a**, Exercițiile XXX și XXXI.

LECȚIA XXII.

32. Consunantele finale în franțuzesce. — În genere, consunantele finale, în franțuzesce, nu se aud.

AP, APS, AS, AT, ATS sună ca **a**.

Ex. le drap (*postavul cearceaful*).—les draps (*postavurile, cearceafurile*).—le lilas (*liliacul*).—les lilas (*lilaciî*).—le chat (*pisica*). — les chats (*pisicile*).

IS, IT, ITS, IX, IZ sună ca **i**.

Ex. tu ris (*tu rîdi*).—je dis (*eû dic*).—il finit (*el isprăvesce*). — il rit (*el rîde*).—le puits (*puțul*). — les puits (*puțurile*).—le prix (*prețul*).—les prix (*prețurile*).—le riz (*orezul*).

OS, OT, OTS sună ca **o**.

Ex. le dos (*spatele*).—les dos (*spetele*).—le mot (*cuvîntul*). — les mots (*cuvîntele*).

UT, UTS sună ca **u** în franțuzesce.

Ex. le but (*scopul*). — les buts (*scopurile*).

ARD, ARDS sună ca **ar**.

Ex. le regard (*privesc*). — les regards (*privirile*).

ORD, ORDS, ORPS, ORS, ORT, ORTS sună ca **or**.

Ex. il mord (*el mușcă*). — tu mords (*tu mușci*). — le corps (*trupul*). — le mors (*zabală*).—le mort (*mortul*). — les morts (*morții*).

EXERCITIU 74.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducînd fie-care cuvînt).

Le lit (*patul*).—Les lits (*paturile*).— Je lis (*eû citesc*).—tu lis (*tu citești*). — Il lit (*el citește*). — Le pot (*óla*). — Les pots (*ólele*).—Le pas (*pasul*). — Les pas (*pași*).—Ne... pas (*nu*). — Il ne rit pas (*nu rîde*). — Le bord (*marginea*). — Les bords (*mărginele*). — L'habit (*haina*). — Les habits (*hainele*). — Le verglas (*poleiul*). — Le bas (*ciorapul*). — Les bas (*ciorapi*) — Le bas (*partea de jos*). — Le bât (*samarul*). — Les bâts (*samarele*). — Des (*nisce*). — Il a acheté des pots (*el a cumpărat óle*). — Petit (*mic*). — D'a-bord (*mai întîi*).—Je suis (*eû sunt*).—Je suis (*zû urmez*). — Il suit (*el urmază*). — Paris (*Paris*).

EXERCITIU 75.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Dic Joi și nu Vineri. — Pașii calului. — Samarul măgarului. — Maria a cumpărat ciorapi. — Patul lui Emil este mic. — Pavel a spart opt ôle. — Citesc cartea lui David. — Pavel nu a voit să citescă. — Maiorul nu rîde. — Pe marginea apei. — Hainele séle și ciorapii tēi. — Este poleiū. — Cățeaoa mușcă. — Generalul a aruncat o privire. — Scopul vieței mele. — Partea de jos a scărei. — Cearceafurile patului.

Observare. — *Se vede, din exercițiile 74 și 75, că, în genere, în franțuzesce, pluralul substantivelor se formeză adăogând un s la forma singularului, iar că substantivele care sunt terminate prin s, x sau z la singular nu se schimbă la plural.*

EXERCITIU 76.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducênd fie-care cuvênt.)

La nuit (*nóptea*). — Le nord (*nordul, miéza-nópte*). — Nos frères (*frații noștri*). — Les os (*ósele*). — Le renard (*vulpea*). — Le soldat (*soldatul*). — Vos mères (*mamele vóstre*). — Le salut (*sălutarea, scăparea*). — Le mépris (*disprețul*). — L'odorat (*mirosul*). — Le bruit (*sgomotul*). — Leurs amis (*prietenii lor*). — Le repas (*odihna*). — La souris (*șórecele*). — Le brebis (*óia*). — L'esprit (*spiritul, duhul*). — Gris (*sur*). — Le matelas (*salteaoa*). — L'avocat (*advocatul*). — Le produit (*produsul*). — Il produit (*el produce*). — L'abricot (*caisa*). — Le fruit (*fructul, rodul*). — Assis (*așezat*). — Le logis (*locuința*). — La perdrix (*potárnichea*). — Le tamis (*sita*).

EXERCITIU 77.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Nóptea sosesc. — Bucătăria este la nord. — Vulpea a furat o găină. — Pisica și șórecele. — Salteaoa soldatului. — Mirosul cățelei. — Fructul cireșului. — Duhul avocatului. — Scăparea patriei. — Prietena mamelor vóstre. — Óia sură. — Disprețul prietenilor lor.

LECȚIA XXIII.

33. **Finalele IL și ILS.**—Silabele finale **il** și **ils** aŭ, în franțuzesce, trei sunete :

1° Finalele **il** și **ils** sună ca **il** în cuvântul **fitil**.

Ex. le fil (*ață*). — les fils (*ațele*).

2° Finalele **il** și **ils** sună ca **ii** în cuvântul **copii**.

Ex. le fusil (*pușca*). — les fusils (*puscile*).

3° Finalele **ils** sună une-oră și ca **is** în cuvântul

vis.

Ex. le fils (*fiul*). — les fils (*fiii*).

Observare. — Cuvintele **six** (*șese*) și **dix** (*dece*) sună ca și când ar fi scrise **sis** și **dis**. — În cuvântul **lis** (*crin*) se aude s final.

EXERCİȚIU 78.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le baril (*butoiașul*). — Dix-huit (*opt-spre-dece*). — Elle a mis (*ea a pus*). — Le persil (*pêtrunjelul*). — Du fil (*ață*) — Le sourcil (*sprinceana*). — Avril (*Aprilie*). — Le péril (*primejdia*). — Le gril (*grătarul*). — Viril (*bărbătesc*). — Il (*el*). — Ils (*ei*). — Puéril (*copilăresc*). — Le Brésil (*Brasilia*). — La pelote (*ghiemul*). — Cousu (*cusut*).

EXERCİȚIU 79.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Puscile soldaților. — Ghiemul de ață. — Cusut cu ață. — Advocatul fiului. — Soldatul a primit *dece* puscă și un butoiăș cu iarbă de pușcă. — Tatăl a sosit cu fiii lui. — O geană saŭ o sprinceană. — Joița și a pus ciorapii. — Aprilie și Februarie. — O primejdie.

(Școlarul va scrie, în franțuzesce și în romănesce, toate pronumele personale care s'aŭ întrebuintat pînă acum.)

EXERCIȚIU 80.

(Școlarul va scrie la pluralul nearticulat și apoi la pluralul articulat și va traduce în românește cuvintele ce urmează:)

Ami. — Os. — Major. — Abri. — Vizir. — Atlas. — Dot. — Mur. — Amie. — Robe. — Buffe. — Maladie. — Livre. — Vie. — Force. — Barbe. — Orage. — Nuage. — Classe. — Tulipe. — Tasse. — Sable. — Rose. — Marbre. — Promenade. — Ministre. — Cage. — Statue. — Rue. — Mérite. — Etude. — Âme. — Musée. — Pilule. — Erable. — Député. — Blé. — Epine. — Fumée. — Neveu. — Autel. — Asperge. — Légume. — Vertu. — Serbe. — Boucher. — Chapelier.

EXERCIȚIU 81.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, cuvintele următoare.)

Bărbații. — Taxe. — Ploile. — Strade. — Prunele. — Lulele. — Șanțuri. — Fringiile. — Briceaguri. — Prăpăștiile. — Salcâmi. — Rațe. — Cireșele. — Bucătăriile. — Neamuri. — Rădăcine. — Sacii. — Cafenele. — Obiceiurile. — Colibe. — Ospeții. — Judecătorii. — Biserice. — Ciorchinele. — Smochinele. — Lucrătorii. — Ceasornicari. — Rîuri. — Cheile.

EXERCIȚIU 82.

(Școlarul va scrie la pluralul articulat și va traduce cuvintele următoare:)

Génie — Mariage. — Chose. — Chemise. — Péché. — Lâcheté. — Broche. — Charrue. — Photographie — Taureau. — Tableau. — Corbeau. — Couteau. — Chameau. — Trou. — Jour. — Cou. — Bouc. — Gâteau. — Marteau. — Château. — Carreau. — Cheveu. — Veuf. — Veuve, — Heure. — Jeu. — Chaleur. — Pieu. — Relieur.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XXXII și XXXIII.)

LECTIA XXIV

34. Consunantele finale P, PS, S, T, TS și X, după silabele AU, EAU, EU și OU. — După silabele au, eau, eu și ou, consunantele p, ps, s, t, ts și x nu se audă.

Ex. { les chevaux (*cai*). — les eaux (*apele*).
haut (*nalt*). — hauts (*nalt*).
le loup (*lupul*). — les loups (*lup*).

EXERCITIU 83.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le cheval (*calul*). — Les chevaux (*cai*). — Le général (*generalul*). — Les généraux (*generalii*). — Le caporal (*caporalul*). — Les caporaux (*caporalii*). — Beau (*frumos*). — Beaux (*frumoși*). — Le beau-frère (*cumnatul*). — Les beaux-frères (*cumnații*). — Le veau (*vițelul*). — Les veaux (*viței*). — L'artichaut (*anghinarul*). — Les artichauts (*anghinari*). — La chaux (*varul*). — Nous (*noi*). — Vous (*voi*). — Les travaux (*lucrările*). — Le tonneau (*butoiul*). — Les tonneaux (*butoai*). — Le tableaux (*tablourile, tablele*). — Le berceau (*lăgănul*). — Les berceaux (*lăgănele*). — Les rideaux (*perdelele*). — Les chameaux (*cămilele*). — Le hameau (*cătunul*). — Les hameaux (*cătunele*). — Le roseau (*trestia*). — Les roseaux (*trestii*). — Le coup (*lovitura*). — Les coups (*loviturile*). — Beaucoup (*mult*).

Observare.—*Se vede, din exercițiul 83, că substantivele, care se termină la singular cu au și eau, iaă la plural un x.*

EXERCITIU 84.

(Școlarul va scrie la plural, în franțuzesce și în românesce, față în față, cuvintele următoare:)

L'escabeau (*scăunelul*). — Le sceau (*sigilul*). — Le cadeau (*darul*). — Le fardeau (*sarcina*). — Le radeau (*pluta*). — Le rameau (*ramură*). — L'anneau (*inelul, veriga*). — Le traîneau (*sania*). — La peau (*pielea*). — Le chapeau (*pălăria*). — Le troupeau (*turma*). — Le bureau (*masa de lucru, biroul*). — Le fourreau (*teaca*). — Le seau (*găleata*). — L'arbrisseau (*copăcelul*). — Le ruisseau (*pârâul*). — Le fuséau (*fusul*). — Le museau (*botul*). — Le naseau (*narea*). — Le château (*castelul*). — Le poteau (*stâlpul*). — Le rateau (*grebla*). — Le cerveau (*creerul*). — Le niveau (*nivelul*). — Nouveau (*noi*).

EXERCITIU 85.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Micul Emil este foarte darnic. — A primit darul cumnaților lui. — Prietenii lor. — Teaca sabiei. — Voi aruncați anghinarii. — Pescarul șede pe marginea pârâului. — Stejarul și trestia. — Săniile lor. — Găléta puțului. — Bărbatul Joiței a cumpărat butoiul. — Lucrările pustnicului. — Catinca a văzut multe cătune frumoase. — Turma de ôie. — Botul și nările calului. — Fusul mamei mele. — Nivelul apei. — Castelul este pe marginea Dunărei.

EXERCITIU 86.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, și va traduce în românesce frazele următoare:)

Les tribunaux de Roumanie. — Animal (*animal, dobitoc*). — Les animaux sauvages. — Nos bateaux (*greblele noastre*). — Vos chapeaux (*pălăriile voștre*). — Nos chevaux (*caii noștri*). — Toutes les amies (*tote prietenele ei*). — Vos beaux-frères (*cumnații voștri*). — Les peaux de ces animaux. — Le cheval est attaché (*legat*) au poteau. — Le troupeau de chèvres.

Observare. — *Se vede, din exercițiile precedente, că substantivele terminate la singular cu al, fac pluralul lor schimbând al în aux.*

EXERCITIU 87.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Emil are cai. — Caii frumoși ai lui Alfred. — Nivelul apei lacului. — Darurile cumnatului nostru. — Vaca are vițeii. — Nisce scăunele ușore. — Pluta plutesce (*flotte*), pe apă. — Ștefan a golit butoiele. — Grădinarul a sfârșit lucrările. — Maria a venit cu voi. — Joița a găsit vițeii la noi.

(Școlarul va citi, și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XXXIV și XXXV.

LECȚIA XXV.

35. **Consunantele finale după EUR și OUR.**— Silabele **our** și **eur**, urmate de **s**, **d**, **ds**, **g** și **gs**, nu și schimbă sunetul.

Ex. $\left\{ \begin{array}{l} \text{leurs (a\textit{ș} lor, ale lor).} \\ \text{lourd (gre\textit{ș}). — lourds (gre\textit{ș}).} \\ \text{faubourg (mahala). — faubourgs (mahalale).} \end{array} \right.$

EXERCITIU 88.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le pêcheur (*păcătosul*). — Les pêcheurs (*păcătoșii*). — Le pêcheur (*pescarul*). — Les pêcheurs (*pescari\textit{ș}*). — L'odeur (*mirosul*). — Les odeurs (*miro\textit{ș}ele*). — Sourd (*surd*). — Sourds (*sur\textit{ș}*). — Le four (*cuptorul*). — Les fours (*cuptorele*). — Les fleurs (*florile*). — La couleur (*fa\textit{ș}*, *culore\textit{a}*). — Les couleurs (*fe\textit{ș}ele, culorele*). — La douleur (*durerea*). — Les douleurs (*durerele*). — Les malheurs (*nenorocirile*). — Les tours (*turnurile*). — Les jours (*dilele*). — Toujours (*tot-d'a-una*). — Le discours (*discursul*). — Les discours (*discursurile*). — Le secours (*ajutorul*). — Les secours (*ajutorele*). — Le velours (*catifea\textit{a}*). — Le cours (*cursul*). — Les cours (*cursurile*). — Heureux (*fericit*). — Généreux (*darnic*). — Malheureux (*nefericit, nenorocit*). — Haute (*nalt\textit{a}*).

Observare. — *In cuvântul ours (urs) se aude s final.*

EXERCITIU 89.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare.)

Pescarul se duce la pescuit. — O rochie de catifea. — Fe\textit{ș}ele florilor. — Durerea nenorocitilor. — Dilele de nenorocire. — Discursurile generalilor. — Focul cuptorelor. — Maria a fost tot-d'auna cu minte. — Un turn 'nalt. — Ajutorul bogatului. — Ștefan este darnic cu nenorocitii.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerci\textit{ș}ii de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exerci\textit{ș}iile XXXVI și XXXVII).

LECȚIA XXVI.

36. **Finala US.** — Finala **us** are două sunete în franțuzesce :

1° Nu se aude orî de câte-orî acest **s** însemneză că cuvîntul este la plural.

Ex. nus (*goi*). — bossus (*cocoșafi*).

2. In cuvintele care, la singular, primesc silaba finală **us**, când se aude **s**, când nu se aude.

(**Ex.** (se aude) : Vénus (*Venera*)—omnibus (*omnibus*).

(nu se aude) : abus (*abus*)— jus (*zeamă*).

Observare. — In adverbul **plus** (*mai*) **s** nu se aude.

EXERCITIU 90.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducînd fie-care cuvînt.)

Les bras nus (*cu brațele góle*). — Beaucoup de bossus (*mulți cocoșafi*). — Il n'y a plus de doute (*nu mai este îndoiálă*). — La déesse Vénus (*Zeița Venera*). — L'omnibus jaune et le bleu (*omnibusul galben și cel albastru*). — Vous êtes venus (*ați venit*). — Les revenus (*veniturile*). — Les brus (*nuro-rile*). — Touffus (*stufoși*). — Elus (*aleși*). — Moulu (*rășnit*). — Moulue (*rășnită*). — Moulus (*rășniți*). — Moulues (*rășnite*). — Il a fallu (*a trebuit*). — Plusieurs (*mai mulți, mai multe*).

EXERCITIU 91.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următóre :)

Maria a venit cu brațele góle. — Nu mai este primejdie. — Venera este o zeiță. — Nisec copaci stufoși. — Joița a cumpărat cafea rășnită. — A trebuit mulți soldați. — Nuro-rile lor. — Veniturile Statului. — Deputații aleși. — Omnibusul galben trece p'aici. — Mai mulți prieteni. — Mai multe prietene.

Observare.—Din exercițiile precedente, se vede că, în franțuzesce, adjectivele, în genere, și forméză pluralul în același mod ca și substantivele.

LECTIA XXVII.

37. Silabele ERD, ERDS, ERT, ERTS și ERS.— Silabele *erd*, *erds*, *ert*, *erts* și *ers* sună ca *er* în cuvântul *cer*, fără să se audă cele-l'alte consunante finale.

Ex. je perds (*eă pierd*). — il perd (*el pierde*). — le désert (*pustiul*). — les déserts (*pustiile*). — les mers (*mările*).

EXERCITIU 92.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Vers (*spre*). — Le vers (*versul*). — Le ver (*viermele*). — Les vers (*viermi*). — Vert (*verde*). — Couvert (*acoperit*). — Il va vers vous (*el merge spre voi*). — Le ver de terre (*rîma*). — Il a lu des vers (*el a citit versuri*). — Il a vidé le verre. — A-t-il trouvé des vers ? (*a găsit viermi ?*). — Il n'a pas fini d'écrire ses vers (*nu a sfârșit să scrie versurile seile*). — Voulez-vous ? (*Voți*).

EXERCITIU 93.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare:)

Vous êtes le père. — Etes-vous la mère ? — Je suis le fils. — Avez-vous été au bal ? — Allez où je vous mène. — Je ne puis finir le thème. — L'élève docile a fini le thème. — Avez-vous vu les fleurs du cerisier ? — Il n'a pas vu les roses. — Il a beaucoup ri. — A-t-il bu de la bière ? — L'avare n'a pas de repos. — L'île est au milieu du Danube.

EXERCITIU 94.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Bucătăria acestei case este umedă. — Ai vizitat Italia ? — N'am vizitat-o. — Prietenul nostru este sgârcit. — Ai vădut sgârcenia cumnatului vostru ? — Pustiul este acoperit de nisip. — Nu a voit să mERGă cu noi ? — Eă pierd aici șese oi și Emil pierde acolo opt găini. — Voți să veniți cu noi ? — Vă mulțumesc. — Atunci veți veni Joi.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiului de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XXXVIII și XXXIX.

LECTIA XXVIII.

28. — **Silaba AI.** — Silaba **ai**, în franțuzesce, sună ca **é** (cu accentul grav).

Ex. la plaine (*câmpia*). — la semaine (*săptămâna*).

La sfârșitul verbelor însă, silaba **ai** sună ca **é** (cu accentul ascuțit).

Ex. j'ai (*eă am*) — je ferai (*eă voiă face*).

EXERCITIU 95.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Mai (*Maî*). — Le maire (*primarul*). — La paie (*plata*). — Je paie (*eă plătesc*). — Il paie (*el plătesce*). — La chair (*carne*). — La chaire (*catedra*). — Le domaine (*domeniul*). — La haine (*ura*). — Le paire (*părechia*). — La douzaine (*duzina*). — Je dînerai (*voiă prânzi*). — J'aurai (*voiă avea*). — J'aime (*eă iubesc, 'mă place*). — Tu aimes (*tu iubesci*). — Il aime (*el iubesc*). — J'aimerai (*voiă iubi*). — Éclairé (*luminat*). — La chaise (*scaunul*). — Le vinaigre (*oțetul*). — Le maître (*învățătorul, stăpânul*). — Je serai (*voiă fi*). — La chaîne (*lanțul*). — La fraise (*fragul*). — Hebdomadaire (*săptămânal*). — La mairie (*primăria*). — Faire (*a face*). — L'affaire (*afacerea*). — Je verrai (*voiă vedea*). — Roumaine (*Română, Româncă, Românescă*). — La plaie (*rana*).

EXERCITIU 96.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Primarul este ales. — Plata lucrătorilor. — O duzină de ciorapi. — Voiă prânzi la voi. — Catedra învățătorului. — Eă iubesc pe mama mea. — Nu 'mă place oțetul. — Iubesc pe prietena mea? — Îi plac fragii? — Acest diar este săptămânal. — El plătesce scump. — Voiă fi cu minte. — Ai fost cu minte? — Ura vițiuului. — Lanțul cățelei. — Carnea caprei. — Clasa este luminată cu gaz. — Voiă avea o părechie de cisme. — Voiă fi la adăpost. — Voiă vedea viitorul ministru.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiū de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XL și XLI).

LECȚIA XXIX.

39. **Silabele finale AIS, AIT și AITS** — Silabele finale **ais, ait și aits** sună, în franțuzesce, ca **ê** (cu accentul circumflex), fără să se audă nici **s** nici **t**.

Ex. j'aimais (*eș iubiam*). — le lait (*laptele*). — les faits (*faptele*).

EXERCITIU 91.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Mais (*dar*). — Tu aimais (*tu iubiai*). — Il aimait (*el iubia*). — J'aimerais (*aș iubi*). — Tu aimerais (*tu ai iubi*). — Il aimerait (*el ar iubi*). — J'étais (*eș eram*). — Tu étais (*tu erai*). — Il serait (*el era*). — Je serais (*eș aș fi*). — Tu serais (*tu ai fi*). — Il avait (*el ar fi*). — J'avais (*eș aveam*). — Tu avais (*tu aveai*). — Il serait (*el avea*). — J'aurais (*eș aș avea*). — Tu aurais (*tu ai avea*). — Il aurait (*el ar avea*). — Frais (*prospet*). — Fraîche (*prospetă*). — Je fais (*eș fac*). — Tu fais (*tu faci*). — Il fait (*el face*). — Le fait (*faptul*). — Fait (*făcut*). — Faites (*faceți*). — Mauvais (*rău*). — Taisez-vous (*tăceți*). — J'irai (*voiș merge, mă voiș duce*). — Je sais (*eș știș*). — Je savais (*eș știam*). — Je saurais (*aș ști*).

EXERCITIU 92.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare.)

Imi place laptele de capră. — Nu faceți sgomot. — Ar fi drept d'a 'l face general. — Aveai cireși? — Morăresa are unt prospet. — El a făcut o greșelă. — Ar fi mai bine. — Primarul capitalei. — Am făcut progrese. — A fost la Primărie. — Nu e rău. — Nu 'mi place sgomot, tăceți. — Vé plac fragii? — Nu 'mi plac prunele. — Voiș merge la muzeș Sâmbătă. — Știș strada unde locuesce. — Știam unde era. — Nu aș fi știut, dar am vedut.

RECAPITULARE

EXERCIȚIU 93.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Masa era pusă. — Patul era tare. — Ștefan avea o capră. — Maria ar fi ostenită. — Haina era ruptă. — Mă voiți duce cu David. — Rodul pământului. — Aș fi plecat. — Ar fi fericit. — Joița a cumpărat un lanț. — Pavel nu era cu minte. — Primarul a fost ales ieri. — Voiți fi cu voi. — copacul era stufos.

EXERCIȚIU 94.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Îi era frică (*il avait peur*). — Îi era cald. — Lucrul era hotărât (*décidé*). — Vulpea era foarte supărată. — Maria era acolo. — Nu mai era același. — Am cumpărat o duzină de ciorapi. — Pavel avea un domeniu frumos. — Stăpânul cățelei. — Învățătorul nostru. — Profesorul vostru era blând. — Joița era cu brațele góle. — Emil era călare.

EXERCIȚIU 95.

(Școlarul va citi, în franțuzesce și va traduce în românesce, frazele următoare:)

L'odeur de cette fleur était agréable (*plăcut*). — Paul était très malheureux. — Sa robe était de velours. — Mămère n'a pas fini cette affaire. — La cave était très humide. — La rose était fleurie. — L'île était-elle au milieu du Danube? — L'écolier (*școlarul*) a beaucoup ri. — Etienne n'a pas vidé le verre. — Le père de David était peu généreux. — Leur mariage était décidé.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiilor de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XLII și XLIII.)

LECȚIA XXX.

40. **Silaba EI.** — Silaba **ei** sună, în franțuzesce, ca **è** (cu accentul grav).

Ex. pleine (*plină*). — la reine (*regina*).

41. **Silaba OI.** — Silaba **oi** sună, în franțuzesce, ca **ó** sau **oa** în cuvântul **soare**.

Ex. le roi (*regele*). — la loi (*legea*).

EXERCİȚIU 96.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'haleine (*sufierea*). — La verveine (*verbina*). — Sereine (*senină*). — Veine (*vână*). — La soif (*setea*). — Moi (*eă, mine*). — Toi (*tu, tine*). — Soi (*sine*). — Le soir (*séra*). — La foi (*credința*). — Effroi (*spaimă*). — L'octroi (*acciza*). — L'oie (*gâsca*). — Le foie (*ficatul*). — La joie (*bucuria*). — Il se noie (*se înneacă*). — La proie (*prada*). — La soie (*mătasa*). — La voie (*calea, drumul*). — L'étoile (*steoa*). — La toile (*pânza*). — Le voile (*vêlul*). — La voile (*pânza corabiei*). — Poil (*păr*). — Le moine (*călugărul*). — Avoine (*ověz*). — Noir (*negru*). — Noire (*negră*). — L'histoire (*istoria*). — Foire (*bâlcii, iarmăroc*). — Froide (*rece*). — J'avais soif (*mi-era sete*). — Treize (*trei-spre-dece*). — Seize (*șase-spre-dece*).

EXERCİȚIU 97.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Un vël negru. — Istoria României. — Apa era rece. — Emil a fost la bâlcii. — O séră frumoasă. — Serile de vară. — Tabla este négră. — Mi-e sete. — Ți-a fost sete? — Nu îi era sete. — Maria a fost ieri séră la tine. — Verbina este o flóre. — Acciza Primăriei. — David a fost primit cu bucurie. — O rochie de mătasă. — Am vëzut o stea. — Ficatul gâșcei. — Pavel va merge cu tine. — Câteașa se înneacă. — Spicul de ověz. — O nópte senină. — Credința călugărului. — Pentru mine.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XLIV și XLV.)

LECȚIA XXXI.

42. Consunantele D, DS, GT, GTS, S, T, TS și X după silaba OI. — Consunantele d, ds, gt, gts, s, t, ts și x, puse după oi, nu se aud la citit.

Ex. le froid (*frigul*). — le poids (*greutatea*). — le doigt (*degetul*). — les doigts (*degetele*). — je vois (*văd*). — il voit (*el vede*). — le détroit (*strimțorea*). — les détroits (*strimțorile*). — la voix (*vocea*). — les noix (*nucile*).

EXERCIȚIU 98.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

La boîțe (*cutia*). — Froid (*rece*). — Le pouvoir (*puterea*). — Pouvoir (*a putea*). — Le mois (*luna*). — Vouloir (*a voi*). — La voiture (*trăsura*). — Trois (*trei*). — La noisette (*aluna*). — Il boit (*el bea*). — Boire (*a bea*). — Je bois (*eă beau*). — Tu bois (*tu bei*). — Le poivre (*piperul*). — La mémoire (*memoria*). — Le savoir (*știința*). — Savoir (*a ști*). — Avoir (*a avea*). — Le poirier (*părul*). — Croître (*a crește*). — Il croît (*crește*). — Croire (*a crede*). — Je crois (*eă cred*). — Il croît (*el crede*). — Droit (*drept*). — Fois (*oră, dată*). — Deux (*doi, două*). — Deux fois (*de două ori*). — Poire (*pară*). — Le miroir (*oglindea*). — Jamais (*nică-o dată*). — Il y avait (*era*). — Après (*după*). — Le bois (*pădurea, lemnul*). — Du bois (*lemn*). — Vingt (*douăzeci*). — Sept (*șapte*).

EXERCIȚIU 99.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Luna lui Maiu. — Puneți piper. — A nu putea. — Eă beă apă. — Nu cred. — Emil a fost de trei ori la bălciu. — Joița nu are memorie. — Era o pară pe masă. — Părul crește drept. — Era o dată. — A nu ști. — Puterea regelui. — Trăsura reginei. — Maria a spart oglinda. — După trei luni. — Era o dată o scolărită foarte leneșă. — Acastă florie crește pe marginea ape. — Ștefan a cumpărat doi tauri negri. — Nu crește. — Regele și regina României. — David a tăiat lemn. — Joița s'a dus la pădure și a găsit alune. — Am cumpărat lemn tăiat. — Lemnul era uscat.

RECAPITULARE

EXERCITIU 100.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le poireau (*prazul*). — L'ivoire (*fildesul*). — La croix (*crucea*). — Choisir (*a alege*). — Le choix (*alegeria*). — Des petits pois (*mazăre bobe*). — Étroit (*strîmt*). — Le boudoir (*salonașul*). — L'habit noir (*fracul*). — Il doit (*trebuie, dătoresce*). — Le mouchoir (*batista*). — Devoir (*a trebui, a datori*). — Boîter (*o șchiopătă*). — Il boîte (*șchiopătă*). — L'armoire (*dulapul*). — Voici, voilà (*iată*). — La Voie lactée (*calea lui Traian, calea Robilor*). — Voir (*a vedea*). — Recevoir (*a primi*). — Je reçois (*eș primesc*). — Le devoir (*datoria*). — Tu reçois (*tu primești*). — Il reçoit (*el primește*). — Boîteux (*șchiop*).

EXERCITIU 101.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Supa de praz. — O cutie de fildes. — Datoria generalului. — O cale strîmtă. — Maria a cumpărat mazăre bobe. — Frigul iernei. — Vocea mamei mele. — David a pus fracul pe masă. — Joița a cumpărat dulapul lui Pavel. — Nalt de trei degete. — Pânza batistei. — Vaca șchiopătă. — Iată o stea. — O cruce de aur. — Eș primesc o scrisore. — Datoria soldatului.

EXERCITIU 102.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, verbele următoare:)

A avea (*avoir*). **A fi** (*être*). **A iubi** (*aimer*). **A sfîrși** (*finir*). **A primi** (*recevoir*).
Eș am. Eș sunt. Eș iubesc. Eș sfîrșesc. Eș primesc.
Tu ai. Tu ești. Tu iubești. Tu sfîrșești. Tu primești.
El are. El este(e). El iubesc. El sfîrșesc. El primește.

EXERCITIU 103.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Am două capre. — N'ai apă. — Maria are alune. — Sunt fericit. — Ești sgârțit. — Stefan este darnic. — Iubesc pe mama mea. — Iubești pe cumnații tei. — Joița iubesc pe mica orfană. — Sfîrșesc tema. — Nu sfîrșești fraza. — Pavel sfîrșesc scrisorea. — Primesc trandafirul. — Primești sau nu primești? — David primește o cruce de aur.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile XLVI și XLVII.)

LECȚIA XXXII.

43. **Silabele nasale.** — Sunt în franțuzesce, diferite sunete, zise *nasale*, care nu se află în românește și anume:

AN, EN, IN, ON, OIN, UN.

Nu se aude, în rostirea acestor silabe, sunetul consonantei finale.

Ex.: santé (*sănătate*). — matin (*dimineță*). — pensée (*gând*). — bon (*bun*). — loin (*departe*). — un (*un*).

EXERCIȚIU 104.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Un an (*un an*). — Jean (*Ion*). — Jeanne (*Iona*). — Le volcan (*vulcanul*). — Le vin (*vinul*). — Etranger (*străin*). — La France (*Franta*). — Le Français (*Francezul*). — Français (*franțuzesc, francez*). — Manger (*a mânca*). — Je mange (*eș mănânc*). — Le centre (*mijlocul*). — La plante (*flórea, planta*). — L'oncle (*unchiul*). — La tante (*mătușă*). — Chacun (*fie-care*). — Le clairon (*trâmbița*). — Non (*nu*). — On (*cineva*). — Le chemin (*drumul*). — Le voisin (*vecinul*). — Le citron (*lămâia*). — Mentir (*a minți*). — Le chanson (*cântecul*). — Mon (*meu*). — Ton (*tău*). — Son (*său*). — Le cousin (*vărul*). — La maison (*casa*). — Le foin (*finul*). — Le besoin (*gevoia*). — Le témoin (*martorul*). — Le melon (*pepenele*). — Ensemble (*împreună*).

EXERCIȚIU 105.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Vesuvul este un vulcan. — Ion este fratele meu. — Vărul tău a venit ieri. — La mijlocul pieței. — Mătușă mea și unchiul său. — Fie-care pentru sine. — Vecinul meu este francez. — Trâmbița soldaților. — Ai primit scrisórea mea? Nu. — Am văzut la cine-va o plantă prea frumoasă. — Măgarul mănâncă fin. — Am nevoie de tine.

(Școlarul va scrie, în franțuzesce și în românește, față în față, toate adjectivele posesive ce s'aũ întrebunțat până acum.)

LECȚIA XXXIII.

44. **Sunetul nasal AN.** — Sunetul nasal **an** se scrie **am, an, em** și **en**.

Ex. tambour (*tobă*). — Tempête (*furtună*). — Entendre (*a auzi*). — Orange (*portocală*).

EXERCIȚIU 106.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Manchot (*ciung*).—Mensuel (*lunar*).—Financle (*finanță*).
—Le gendre (*ginerele*).—La chambre (*camera*).—Le dimanche (*duminica*). — Le genre (*genul*) — Des crampes (*cârceie*).—
Le danger (*primejdia*). — Dangereux (*primejdios*). — La tendresse (*dragostea*). — L'océan (*ocean*).— Le manger (*mâncarea*) — Le manche (*mânerul*). — La manche (*mâneca*). —
Septembre (*Septembrie*). — Novembre (*Noembrie*). — Décembre (*Decembrie*). — La tente (*cortul*).

EXERCIȚIU 107.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Copilul era ciung. — Un ziar lunar. — Ministrul de finanțe. — Mânerul cuțitului. — Mânecele hainei. — Luna lui Decembrie. — Camera fraților mei. — Plecați împreună? — Am închiriat camera. — Ginerele lui Ión. — Oceanul este primejdios. — Mâncarea era bună.

EXERCIȚIU 108.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Un plan (*un plan*).— Menteur (*mincinos*). — Le manteau (*mantaoa*). — Le boulanger (*brutarul*). — L'amende (*migdala*). — La parenté (*rudenia*). — Des topinambours (*napî turcesci*).— La jambe (*piciorul*).— La hanche (*șoldul*).—
Le ventre (*burta*), — La viande (*carnea*). — La salle à manger (*sufrageria*). — Blanche (*albă*). — Le gendarme (*jandarmul*). — Encore (*zar, mai, încă*). — Grande (*mare*).

EXERCIȚIU 109.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

L dóre piciorul. — Sufrageria lor este foarte mare. — Jandarmul a plecat. — O cameră mare. — Mantaoa brutarului. — Joița a cumpărat napî turcesci. — Burta bivoliului. — Pe șold. — Pavel a spart migdalele.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiul XLVIII și XLIX.)

LECTIA XXXIV.

45. Sunetul nasal IN. — Sunetul nasal în se scrie **aim, ain, im, in, ein și ym.**

Ex. la main (*mâna*).—serein (*senin*).—symbole (*simbol*).

EXERCİIU 110.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'incendie (*focul, incendiul*). — Le pain (*pâinea*). — Demain (*mâine*). — Le lendemain (*a doua zi*).—Maintenant (*acum*). — En vain (*în zadar*).—Le jardin (*grădina*). — Le grain (*bobul*). — Le singe (*maimuțoiul*). — Le crin (*pêrul de cal*). — Se plaindre (*a se plânge*). — Le sein (*sînul*). — Le médecin (*medicul*). — Le sapin (*bradul*).—Le nain (*piticul*).—Le peintre (*pictorul, zugravul*).—Geindre (*a geme*).—La faim (*fómea*).—Le lin (*inul*). — Juin (*Iunie*). — Le frein (*frîul*). — Plein (*plin*). — Le surlendemain (*a treia-zi*). — Une tranche (*o felie*). — L'instituteur (*institutorul*).—L'institutrice (*institutórea*). — Le dindon (*curcanul*). — La dinde (*curca*). — L'imprimeur (*tipografalul*). — L'imprimerie (*tipografia*).

EXERCİIU 111.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Frîul calului. — Am văzut incendiul casei lui Ión. — Uricenia maimuțoiului. — Grădina casei. — O saltea de pêr de cal. — Bolnavul se plânge de medicul său. — O felie de lămâie. — Un bob de grâu. — Grădina este plină de flori. — Pavel a venit la noi a treia zi. — Dulapul este făcut cu lemn de brad. — Un pahar plin. — O pânză de in. — Îi e fóme. — O felie de pepene. — Emil va sosi mâine. — Pâine neagră. — Acum său nici-o-dată.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile L și LI.)

LECȚIA XXXV.

46. **Sunetul vocal ON.** — Sunetul vocal **on** se scrie **om** și **on**.

Ex. la pompe (*pompa*). — le menton (*bărbia*).

47. **Sunetul vocal UN.** — Sunetul vocal **un** se scrie **um** și **un**.

Ex. aucun (*nică-un*). — parfum (*parfum*).

EXERCIȚIU 112.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

La guenon (*mașmuța*). — Le pigeon (*porumbelul*). — On dit (*se dice*). — Lundi (*luni*). — Je l'ai rencontré (*l'am întâlnit*). — Le confiseur (*cofetarul*). — La tombe (*mormântul*). — Le bouton (*nasturele, bobocul*). — Le savon (*săpunul*). La raison (*rațiunea*). — Il a raison (*are dreptate*). — Le forgeron (*fierarul*). — Le mensonge (*minciuna*). — Confié (*încredințat*). — Le pantalon (*pantaloni*). — Le charron (*rotarul*). — Le maçon (*zidarul*). — Le salon (*salonul*). — Humble (*smerit*). — Opportun (*prielnic*). — Alun (*piatră acră*). — Brun (*brun*). — Chacun (*fie-care*).

EXERCITIU 113.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Emil nu are dreptate. — Zidarul sfârșește casa. — Grădina fierarului. — Minciunea copilului. — Școlarul mincinos. — Prăjiturile cofetarului. — Pavel se spală cu săpun. — Mormântul generalului. — Filip a cumpărat doi pantaloni de postav albastru. — Un boboc de trandafir. — Nasturiile de la haine. — Nu l'am întâlnit la bălci.

Observare. — *Se vede din exercițiile precedente, că, în franțuzesce, adjectivele posesive sunt :*

Sing. masc. mon, ton, son ; — **fem.** ma, ta, sa ; *de ambele genuri :* notre, votre, leur.

Plur. masc. și fem. mes, tes, ses ; nos, vos, leurs.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LII și LIII.)

LECȚIA XXXVI.

48. **Consunantele finale după silabele nasale.**— Consunantele finale, după silabele nasale, nu se aud la citit în franțuzesce.

Ex. saint (sfânt). — enfant (*copii*). — témoins (*martori*). — mont (*munte*). — monts (*munții*), — parfums (*parfumuri*.)

Observare.—*Cuvântul second (al doilea) se citește, în franțuzesce, ca și când ar fi scris cu un g în loc de c (adică segond).*

EXERCIȚIU 114.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le pont (*podul*). — L'emprunt (*împrumutul*). — L'habitant (*locuitorul*). — Le levant (*răsăritul*). — Le temps (*vremea, timpul*). — Le tantôt (*după amiezii*). — Cent (*o sută*). — Le front (*fruntea*). — Un franc (*un leu*). — Avant (*înainte*). — Longtemps (*mult timp*). — Depuis longtemps (*de mult*). — Grand (*mare*). — Le grand' père (*bunicul*). — La grand' mère (*bunica*). — Le printemps (*primăvara*). — Devant (*dinainte*). — Aimant (*iubind*). — Attendre (*a aștepta*) — J'attends (*eș aștept*). — Il attend (*el așteaptă*). — Attendant (*așteptând*). — Argent (*argint, bani*). — Dont (*de care*). — Onze (*un-spre-zece*). — Le monde (*lumea*). — Grand (*mare*). — L'enfant (*copilul*). — Dans (*în*). — La demande (*cererea*). — Contre (*în contra*).

EXERCIȚIU 115.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Podul de piatră. — Împrumutul primăriei. — Locuitorii capitalei Bulgariei. — În casă. — Înainte de a pleca. — Dinaintea casei. — Nu l'am văzut de mult. — Bunica Joiței. — Aștept pe bunicul lui Ión. — Nu am doi lei. — Vremea este frumoasă. — O cutie de argint. — O cutie pentru bani. — Am văzut o maimuță dinaintea ușei. — Martorii lui Ioan. — Vremea trece repede. — Pavel are un-spre-zece.

RECAPITULARE

EXERCIȚIU 116.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Blanc (*alb*).—Je prends (*eă ăă.*)—Tu prends (*tu ăă*).—
Il prend (*el ăă*).—Le champ (*cămpul, ogorul*).—Le sang
(*săngele*).—Etant (*fiind*).—Un gant (*o mănușă*).—Mainte-
nant (*acum*).—Long (*lung*).—Longue (*lungă*).—Le long de
(*de-a-lungul*).—Un coup de sang (*o lovitură de dămbă*).—Ils
ont (*eă ăă*).—Nous avons (*noi avem*).—Il font (*eă fac*).—
Ils feront (*eă vor face*).—Ils auront (*eă vor avea*).—Nous
avons (*noi avem*).—Nous aimons (*noi iubim*).—Nous fi-
nissons (*noi isprăvim*).—Nous recevons (*noi primim*).—Ils
vont (*eă se duc, eă merg*).—Tu mens (*tu minți*).—Les
poissons (*pești*).—Le train (*trenul*).—Moins (*mai puțin*).
—A u moins (*cel puțin*).

EXERCIȚIU 117.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Pavel a cumpărat mănuși albe. — Eă ăă trei lei în
cutie. — De-a-lungul 'zidului. — Fiind târziu. — Acum e târ-
ziu. — Unchiul lui Ión a murit de o lovitură de dămbă. —
Frații mei ăă cumpărat ogorul bunicei Joiței. — Săngele este
roșu. — Iei ceai? — Nu ăă ceai. — Drumul este lung. —
Prietenii noștri plăcă mâine la Paris. — Eă și Pavel avem
mulți bani. — Copiii fiind mici. — Școlarii vor face tema.

EXERCIȚIU 118.

(Școlarul va scrie, față în față, în franțuzesce și în romănesce,
verbele următoare, adaogând și persóna 1-a, a 2-a și a 3-a de la singular).

A avea (*avoir*). **A fi** (*être*). **A iubi** (*aimer*). **A sfinși** (*finir*). **A primi** (*recevoir*)

Noi avem.	Noi suntem.	Noi iubim.	Noi sfinșim.	Noi primim.
Voi aveți.	Voi sunteți.	Voi iubiți.	Voi sfinșiți.	Voi primiți.
Ei ăă.	Ei sunt.	Ei iubesc.	Ei sfinșesc.	Ei primesc.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiile de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LIV și LV).

LECȚIA XXXVII

49. Silabele **AMM**, **ANN**, **AMM**, **ANN**, **OMM**, **ONN**. — Aceste silabe nu sunt nasale și se citesc ca în românesce.

Ex. l'homme (*omul, bărbatul*).—la flamme (*flacăra*).

50. Silaba **EMM**. — Silaba **emm** are în franțuzeze două sunete:

1° în cuvântul **femme** (*femeie*), **emm** sună întocmai ca **am** în **ram**.

2° în cuvântul **dilemme** (*dilemă*), **emm** sună ca **em** în **semne**.

EXERCITIU 119.

(Școlarul va citi, în franțuzeze, traducând fie-care cuvânt.)

La pomme (*mărul*).—Le pommier (*mărul*).— Le somme (*suma*).— La personne (*persóna*).— Personne (*nimeni*).— Bonne (*bună*).— Il sonne (*el sună*).— Le tonnelier (*dogarul*).— La pomme de terre (*cartoful*).— La naissance (*nascerea*).— Le reconnaissance (*recunoscința*).— De bonne heure (*de vreme*).— Nous sommes (*noi suntem*).— La commode (*scrinul*).— Commode (*îndemânatec*).— Le tanneur (*tăbăcarul*).— La gamme (*gama*).— La commune (*comuna*).— Communal (*comunal*).— Le commerce (*comerțul, negoțul*).— Le commerçante (*negustorul*).— L'ordonnance (*ordonanța*).— Donner (*a da*).— Je donne (*daui*).— Donné (*dat*).— L'innocence (*nevinovăția*).— Innocent (*nevinovat*).

EXERCITIU 120.

(Școlarul va traduce, în franțuzeze, frazele următoare:)

Pavel a dat lui Filip două mere. — O sumă de bani. — Persóna de care ți-am vorbit. — Nu a venit nimeni. — Am mâncat cartofi. — Alfred a plecat de vreme. — Maria a cumpărat un butoiu la dogar. — Negoțul tăbăcarului. — Copilul nevinovat. — Suntem nevinovați. — Recunoscința femeii.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiilor de citire** și traducere pentru clasa I-a, Exercițiile LVI și LVII.)

LECTIA XXXVIII.

51. **Silaba ENT.** — Silaba **ent** are în franțuzeze două sunete :

1° Silaba **ent** sună ca **an** în mai toate cazurile.

Ex. seulement (*numai*). — il ment (*minte*). — le couvent (*monăstirea*).

2° Silaba **ent** sună ca **e** mut când arată persoana a treia de la pluralul verbelor.

Ex. Ils mentent (*ei mint*). — elles couvent (*ele clocesc*). — ils étaient (*ei erau*).

EXERCIȚIU 121.

(Școlarul va citi, în franțuzeze, traducând fie-care cuvânt.)

La deut (*aiutele*). — Urgent (*grabnic*). — Argent (*argint, bani*). — Le sergent (*sergentul*). — Ils peuvent (*ei pot*). — Ils veulent (*ei voesc*). — Intelligent (*deștept*). — Impatient (*nerăbdător*). — Lent (*încet*). — Ils feraient (*ei ar face*). — Ils avaient (*ei aveau*). — L'orient (*răsăritul*). — L'occident (*apusul*). — Indolent (*tembel*). — Le talent (*talentul*). — Méchamment (*cu răutate*). — Le médicament (*doctoria*). — Le changement (*schimbarea*). — Le commencement (*începutul*). — Ils commencent (*ei încep*). — L'ennemi (*dușmanul*). — Le gouvernement (*guvernul*). — Le moment (*momentul*).

EXERCIȚIU 122.

(Școlarul va traduce, în franțuzeze, frazele următoare:)

O afacere grabnică. — Emil are mulți bani. — Joița a primit un inel de argint. — Maiorul chiamă un sergent. — Prietenii noștri primesc nisce doctorii. — Găinele monăstirei clocesc. — Generalul este nerăbdător. — Emil nu minte, dar dușmanii săi mint. — Un școlar deștept. — O ferăstră este la răsărit și cea-laltă este la apus. — Ion rîde cu răutate. — Un om tembel. — O schimbare de guvern. — Începutul lumii.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și de traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LVIII și LIX.)

LECȚIA XXXIX

52. **Silaba IEN.**—Silaba **ien** formeză, în franțuzesce, un sunet nasal care nu se află în românesce. În această silabă, **en** sună ca **in**, în franțuzesce.

Ex. bien (*bine*). — rien (*nimic*).

53. **Silaba IENT.** — Silaba **ient** are, în franțuzesce, două sunete.

1° Sună în genere ca finala nasală **ien**, fără să se audă **t** final.

Ex. el tient (*el tine*). — el vient (*el vine*).

2° Sună ca **ii** în cuvântul **copii**, când se află la sfârșitul unui verb la persoana a treia de la plural.

Ex. ils rient (*ei rîd*). — ils nient (*ei négă*).

EXERCIȚIU 123.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt:)

Combien (*cât*). — Le chien (*câinele*). — Ancien (*vechii*). — Le musicien (*musicantul*). — Le pharmacien (*spîțerul*). — Autrichien (*austriac*). — Le chirurgien (*hirurgul*). — Le lien (*legătura*). — Ils lient (*ei légă*). — Italien (*italian*). — Le mien (*al meă*). — Le tien (*al teă*). — Le sien (*al seă*). — L'historien (*istoricul*). — Parisien (*parisian*). — Le soutien (*sprîjinul*). — Ils oublient (*ei uită*). — Il crie (*el țipă*). — Ils crient (*ei țipă*). — Il étudie (*el studieză*). — Ils étudient (*ei studieză*).

EXERCIȚIU 124.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Cât a costat acest câine? — Ei légă un snop de grău. — Istorical României. — Pavel a fost sprîjinul meă. — Joița a cumpărat doctorii la spîțer. — Copii uită ceasul clasei. — Acest câine este al meă. — Nu studieză nimic. — Tatăl meă vine de la bălciă. — Școlarii rîd și négă. — Ioan nu ține la nimic. — Paharul este al teă, dar condeiful este al seă. — O carte vechie.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LX și LXI.)

LECȚIA XL.

54. **Silabele AIL și AILL.** — Silaba **ail** (la sfișitul cuvintelor) și silaba **aill** sună ca **ai** în cuvântul **cai**.

Ex. ail (*usturoi*). — Je travaille (*eă lucrez, eă muncesc*).

EXERCIȚIU 125.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Paille (*paiă, paie*). — La muraille (*zidul*) — La bataille (*bătălia*). — Le corail (*mărgeanul*). — La travail (*lucrul, munca*). — Le bétail (*vitele*). — La caille (*prepelita*). — Le tailleur (*croitorul*). — Tailler (*a tăia, a croi*). — Travailleur (*muncitor*). — Travailleuse (*muncitoare*). — Il baille (*el cască*). — Une médaille (*o medalie*). — Cabinet de travail (*odaia de lucru*). — Le poitrail (*pieptul calului*). — Détail (*amănunt*). — Françailles (*logodnă*). — Ecailles (de poissons) (*solzi*). — Ecaille (*baga*). — Tenailles (*clește*). — Broussailles (*tufișuri*). — Le tas (*grămadă*).

EXERCIȚIU 126.

O grămadă de paie. — O salbă de mărgean. — Un croitor muncitor. — Ión a cumpărat două prepelițe. — Un școlar lucră, cel-lalt cască. — O medalie de aur. — Odaia de lucru a unchiului meă. — Un zid 'nalt. — O mare bătaie. — David duce vitele la vad. — Amănuntele unui lucru. — Un inel de logodnă. — Pescele are solzi roșii.

Observare. *Din exercițiile de până acum, se vede că, în franțuzesce, pronumele posesive, sunt :*

Singular	<i>masc.</i>	le mien, le tien, le sien, le nôtre, le vôtre, le leur.
«	<i>fem.</i>	la mienne, la tienne, la sienne, la nôtre, la vôtre, la leur.
Plural	<i>masc.</i>	les miens, les tiens, les siens, les nôtres, les vôtres, les leurs.
«	<i>fem.</i>	les miennes, les tiennes, les siennes, les nôtres, les vôtres, les leurs.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LXII și LXIII.)

LECȚIA XLI.

55. Silabele **EIL** și **EILL**. — Silaba **eil** (la sfârșitul cuvintelor) și silaba **eill** sună ca **eî** în cuvântul **cei**.

Ex. ce soleil (*sórele*). — je me réveille (*mă deștept*).

53. Silabele **EUIL**, **EUILL**, **UEIL** și **UEILL**. — Silabele **euil** și **ueil** (la sfârșitul cuvintelor), precum și silabele **euill** și **ueill**, sună aproape ca **ăi** în cuvântul **văi**.

Ex. { l'écureuil (*veverița*). — la feuille (*frunza*).
le cercueil (*cosciugul*). — je cueille (*eî culeg*).

EXERCITIU 127.

(Scolarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le soleil se lève (*sórele resare*). — Le soleil se couche (*sórele apune*). — Pareil (*la fel*). — Une bouteille (*sticla*). — Le réveil (*deșteptarea*). — Le seuil (*pragul*). — L'écueil (*stâncă*). — Le sommeil (*somnul*). — Le conseil (*sfatul, consiliul*). — Le vieil appareil (*vechiul aparat*). — Conseiller (*a sfătui*). — Le conseiller (*consilierul*). — Le chevreuil (*căprióra*). — Je te conseille (*te sfătuesc*). — L'oreille (*urechia*). — L'oreiller (*perna*). — Le fauteuil (*jețul*). — L'oseille (*măcrișul*). — Le deuil (*doliul*). — Orgueilleux (*fudul*).

EXERCITIU 128.

(Scolarul va traduce în franțuzesce, frazele următoare:)

Sórele răsare la răsărit și apune la apus. — O sticlă de vin. — Deșteptarea României. — Sfatul medicului. — Consiliul comunal. — L dóre urechia. — Maria a pus capul pe pernă. — O stâncă în mare. — Somnul copilului. — Pe pragul ușei. — Căprióra fugă în pădure. — Jețul bunichei. — O rochie de doliu.

(Scolarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și de traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LXIV și LXV.)

LECTȚIA XLII.

57. **Silaba ILL.** — Silaba **ill** are două sunete în franțuzesce :

1° sună ca **il** în românesce.

Ex. la ville (*orașul*). — le village (*satul*).

2° sună ca **ii** în cuvântul **fii**.

Ex. il brille (*strălucisce*). — la fille (*féta*).

58. **Silabele OUIL și OUILLE.** — Silaba **ouil** (la sfârșitul cuvintelor) și silaba **ouille** sună ca **ui** în cuvântul **muțat**.

Ex. fenouil (*mărar*). — la grenouille (*brósca*).

EXERCİȚIU 129.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Il s'habille (*se îmbrăcă*). — La faucille (*seceră*). — Il se déshabille (*se desbrăcă*). — Une jeune fille (*o fătă*). — Sa belle-fille (*nora sa*). — Ma petite-fille (*nepóta mea*). — Une aiguille (*un ac de cusut*). — Une épiugle (*un ac cu gămălie*). — L'anguille (*țiparut*). — Camomille (*mușețel*). — La famille (*familia*). — Guenilles (*sdrențe*). — Une vrille (*un sfredel*). — Brillant (*lucios*). — Etriller (*a țesela*). — Il fouille (*scormonesce*). — La rouille (*rugina*). — La houille (*cărbunele de piatră*) — Mouillé (*udat*).

EXERCİTIU 130.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Les moissonneurs (*secerători*) taiă grâul cu secera. — Maria se îmbracă bine. — Aurul este lucios. — O familie fericită. — Locuitorii orașului. — Nepóta generalului. — Pavel a întălnit noră vecinei mele. — Joița a găsit un ac cu gămălie. — Emil se desbracă repede. — Pescarul avea un țipar. — Preotul satului. — O fată cu minte.

Observare. — *Din exercițiile precedente se vede că, în franțuzesce, pronumele personale sunt :*

Pers. 1-a. je, me, moi, nous.

Pers. 2-a. tu, te toi, vous.

Pers. 3-a. il, elle, le, soi, lui, ils, elles, eux.

RECAPITULARE

EXERCIȚIU 131.

(Școlarul va traduce, în românește, frazele următoare:)

Les habitants de ce village sont indolents. — Le poisson vit dans l'eau. — J'ai vu un chevreuil dans les broussailles. — L'écolier intelligent et travailleur arrivera loin. — Un feu de houille. — Le porc fouille le sol. — Emile était en (*in*) guenilles. — Combien voulez-vous? — Avez-vous reçu de l'argent? — Les enfants oublient vite. — Le bien et le mal. — Ils veulent seulement un peu d'eau.

EXERCIȚIU 132.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Drapelul austriac. — Un chirurg îndemănat. — O durere de dinți. — Ofițerul a poruncit sergenților. — Ei nu pot veni cu noi. — Am citit începutul cărții. — Câinele meu era tânăr și foarte deștept. — Dușmanii României. — Prietenii noștri ne uită. — Ióna cască, i-e somn. — Guvernul român. — Brósca sare. — Mărarul este o plantă folositore.

EXERCITIUL 133.

(Școlarul va citi și traduce, în clasă, verbele următoare:)

J'avais.	J'étais.	J'aimais.	Je finissais.	Je recevais.
Tu avais.	Tu étais.	Tu aimais.	Tu finissais.	Tu recevais.
Il avait.	Il était.	Il aimait.	Il finissait.	Il recevait.
Nous avions.	Nous étions.	Nous aimions.	Nous finissions.	Nous recevions.
Vous aviez.	Vous étiez.	Vous aimiez.	Vous finissiez.	Vous receviez.
Ils avaient.	Ils étaient.	Ils aimaient.	Ils finissaient.	Ils recevaient.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere**, Exercițiile LXVI și LXVII.)

LECȚIA XLIII.

59. **Sunetul GN.** — În franțuzesce, **gn** formeză un sunet nasal care nu are nici un echivalent în românesce.

Ex. le signe (*semnalul*). — la vigne (*via*).

EXERCİȚIU 134.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

La cigogne (*barza*). — Signer (*a semna, a iscăli*). — Je signe (*semnez, iscălesc*). — Il signe (*semneză, iscălesce*). — Le cygne (*leăda*). — Le règne (*domnia*). — Le signal (*semnalul*). — Gagner (*a câștiga*). — Je gagne (*câștig*). — Il gagne (*el câștigă*). — L'Espagne (*Spania*). — Le peigne (*pieptenele*). — Le châtaignier (*castanul*). — La châtaigne (*castana*). — Eteignez (*stingeți*). — L'agneau (*mielul*). — La campagne (*tără, câmpiile*). — L'Allemagne (*Germania*). — Au bagne (*la ocnă*). — L'enseigne (*firma*). — Indigne (*nedemn*). — La ligne (*linia, rândul*). — La montagne (*muntele*).

EXERCİTIU 135.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Iscălesc scrisoarea. — Lebedele înnotă pe lac. — Domnia acestui rege. — Ión câștigă mult în negoțul său. — Stingeți lampa (*la lampe*). — Joița sare un rând. — Firma croitorului. — Maria mănâncă castane. — Un om nedemn. — Semnalul bătăliei. — Regele Spaniei. — Un castan înflorit.

EXERCİȚIU 136.

(Școlarul va citi și traduce, în românesce, verbele următoare:)

J'aurai.	Je serai.	J'aimerai.	Je finirai.	Je recevrai.
Tu auras.	Tu seras.	Tu aimeras.	Tu finiras.	Tu recevras.
Il aura.	Il sera.	Il aimera.	Il finira.	Il recevra.
Nous aurons.	Nous serons.	Nous aimerons.	Nous finirons.	Nous recevrons.
Vous aurez.	Vous serez.	Vous aimerez.	Vous finirez.	Vous recevrez.
Ils auront.	Ils seront.	Ils aimeront.	Ils finiront.	Ils recevront.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exercițiilor de citire și traducere pentru clasa I-a** Exercițiile LXVIII și LXIX.)

LECTIA XLIV.

60. **Litera Q.** — Litera **q**, care nu există în alfabetul român, se întrebuintează, în franțuzesce, urmată de **u** și singură la sfârșitul cuvintelor. **Qu** are acelaș sunet ca litera **k**. La sfârșitul cuvintelor, **q** se citește ca **c** în cuvântul **arc**.

Ex. *brique (cărămidă)*. — cîinq (*cînci*).

EXERCİTIU 137.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducend fie-care cuvânt.)

Que (*ca*). — Que (*ce*). — Qui (*care, cine*). — Quoi (*ce*). — Pourquoi (*pentru ce, de ce*). — Que j'aie (*ca să am*). — Que nous ayons (*ca să avem*). — Quoique (*deși*). — Que je sois (*ca să fiu*). — Quinze (*cînci spre-dece*). — Quatre (*patru*). — Quatorze (*patru-spre-dece*). — L'Afrique (*Africa*). — Lequel, laquelle (*care*). — Lesquels, lesquelles (*carî*). — Auquel (*căruî*). — A laquelle (*căreî*). — L'Amérique (*America*). — Presque (*aprópe*). — Auxquels, auxquelles (*căroră*). — La nuque (*ceafa*). — Quart, quartier (*sfert*). — Le physique (*fizica*). — Auxquels, auxquelles (*căroră*). — Jusque (*pînă*). — La Turquie (*Turcia*). — Le turc (*turcul*). — La presqu'île (*peninsula*). — La péninsule balcanique (*peninsula balcanică*). — Quarante (*patru-deci*). — Cinquante (*cînci-deci*). — Pâques (*Pasce*). — Quand (*când*). — Ce que (*ceea ce*).

EXERCİTIU 138.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Trebuie să am această scrisóre. — De ce nu veniți cu noi? — Deși esci leneș. — Am patru capre și cînci-spre-dece găine. — Turcul pe care l'am întêlnit ieri. — Un sfert de miel. — Ceafa bivolului. — Așteptați pînă mâine. — Sticla este aprópe gólă. — Emil studiéza fizica. — Munții din peninsula balcanică. — Are cu ce trăi.

Observare. — *Din exercițiile de pînă acum se vede că, în franțuzesce, adjectivele numerale cardinale sunt (pînă la două-deci):*

Un, deux, trois, quatre, cinq,
Six, sept, huit, neuf, dix,
Onze, douze, treize, quatorze, quinze,
Seize, dix-sept, dix-huit, dix-neuf, vingt.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LXX și LXXI.)

LECȚIA XLV.

61. **Litera Î (cu trema).** — Când se pune pe un **i** o tremă (¨), acesta însemnează că acest **i** nu formeză o diftongă cu vocala ce precedă și se aude deosebit.

Ex. hair (*a urî*), se citește **a-ir**.

62. **Litera Y după vocalele A, E și O.** — Când **y** se află după vocalele **a, e și o**, acest **y** la citit se descompune în doi **i**: cel d'ântâi **i** formeză o diftongă cu vocala ce precedă, iar al doilea se citește deosebit.

Ex. { pays (*țără*), (se descompune la citit *pai-is=pe-i*).
 { payé (*plătît*), (» » » *pai-ié=pe-ie*).

EXERCITIU 139.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

Le voyage (*călătoria*).—Le paysan (*țeranul*).—Balayer (*a mătura*).—Un crayon (*un creion*).—Un rayon (*o rază*).—Des rayons de miel (*faguri de miere*).—Le noyau (*sîmburê*).—Envoyer (*a trimite*).—Il envoie (*el trimite*).—Un tuyau (*un burlan*).—S'ennuyer (*a se plectisi*).—Il s'ennuie (*se plectisesc*).—Le noyer (*nucul*).—Se noyer (*a se înneca*).—Le loyer (*chiria*).—Le foyer (*vatra*).—Que nous ayons (*ca să avem*).—Que vous ayez (*ca să aveți*).—Que nous soyons (*ca să fim*).—Payer (*a plăti*).—Envoyé (*trimis*).—Naïf (*copilăros*).—Le voyageur (*călătorul, drumetșul*).—Il balaie (*el mătură*).

EXERCITIU 140.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Emil a făcut o frumoasă căsătorie. — Țeranul ne-a trimis faguri de miere. — Este un nuc în grădina noastră. — Emil a plătit chiria casei. — Joița se plectisesc la țară. — Țera mea. — Trebuie să avem doi cai. — Lucrătorul a pus un burlan. — Școlarul a cumpărat un creion.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LXXII și LXXIII.)

LECȚIA XLVI.

63. **Consunanta T înainte de IE, IÉ, ION.** — In franțuzesce, consunanta **t** înainte de **ie** și de **ié** sună când ca **ț**, când ca **s**.

Ex. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(sună ca t) } \text{partie (parte). — l'ortie (urzica).} \\ \text{(sună ca s) } \text{démocratie (democrație). — prophétie (prorocire).} \\ \text{(sună ca t) } \text{pitié (milă). — moitié (jumătate).} \\ \text{(sună ca s) } \text{initié (inițiat).} \end{array} \right.$

Consunanta **t**, înainte de **ion**, sună tot-d'a-una ca **s**.

Ex. création (creare). — action (faptă).

Observare. In cuvintele **patient (răbdător)** și **impatient (nerăbdător)**, **t** sună ca **s**.

EXERCITIU 141.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt.)

L'attention (*băgarea de seamă*). — L'aristocratie (*aristocrația*). — La garantie (*garanția*). — La location (*închirierea*). — L'abdication (*abdicarea*). — Félicitations (*felicități*). — L'Ascension (*Înălțarea*). — Une fonction (*o funcție*). — La destitution (*destituirea*). — La dissolution (*disolvarea*). — La persécution (*prigonirea*). — La constitution (*constituția*). — L'élection (*alegere*). — La construction (*clădirea*). — La traduction (*traducerea*). — Septentrion (*miéză-nópte*). — Avoir lieu (*a se face*). — La nation (*națiunea*). — Une pétition (*o petiție*).

EXERCITIU 142.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Alegerile comunale s'au făcut ieri. — Abdicarea împăratului. — Emil a primit felicitările lor. — Constituția României. — Traducerea fabulelor lui Esop. — Clădirea unei case. — Nordul său miéza-nópte. — Prigonirea creștinilor. — Închirierea unei camere. — Ziua Înălțării. — Crearea lumii. — O faptă care trebuie pedepsită. — Jumătatea mărului. — Frunza urziceii. — Națiunea românescă.

LECȚIA XLVII.

64. **Sunetul Œ.** — In franțuzesce, **œ**, urmat de o consunantă, sună ca **é** (cu accentul ascuțit).

Ex. œcuménique (*ecumenic*).

Când **œ** este urmat de **u** sau de **il**, sună ca eu (în franțuzesce).

Ex. le bœuf (*boul*). — l'œil (*ochiul*).

65. **Sunetul OË.** — In franțuzesce, **oë** sună ca oé.

Ex. Noël (*Crăciun*). — le poëme (*poema*).

Observare.—*In cuvintele poële (soba), poële (tigaie) și poëlon (tigăiță), oë se citește ca oi (în franțuzesce).*

EXERCITIU 143.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, traducând fie-care cuvânt).

La sœur (*sora*). — L'œuvre (*opera*). — Les yeux (*ochii*). — Le cœur (*inima*). — Les mœurs (*moravurile*). — Une manœuvre (*o manoperă*). — Le brouillard (*ceafa*). — Le joug (*jugul*). — La poésie (*poesia*). — Poétique (*poetic, poetică*). — Le poëte (*poetul*). — (Un œuf *un ou*).

EXERCITIU 144.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Ochiul bouluî. — Ochiî bouluî sunt mari. — Alexandri este un poet român. — Am citit poemele séle. — Serbătorile Crăciunului. — Joița a pus tigaia pe foc. — Aprindeți focul în sobă. — Fie-care țără are moravurile séle. — O frază poetică. — Ouële găinei.

(Școlarul va citi și traduce, din cartea **Exerciții de citire și traducere pentru clasa I-a**, Exercițiile LXXIV și LXXV.)

RECAPITULARE

EXERCITIU 145.

(Școlarul va traduce, în românește, frazele următoare:)

La règne de ce roi a été long. — Un rayon de soleil entre (*intră*) par la fenêtre. — Il est nécessaire (*trebuincios*) que vous ayez tous des crayons. — La mère de Zoé a acheté hier un quart d'agneau. — Le père d'Alexandre (*lui Alexandru*) signe la pétition. — Il faut que nous soyons demain chez le maire du village. — Un noyau de prune. — La personne qui arrive est un ami de mon père. — Il me demande je ne sais pas quoi. — Il est honteux (*rușinos*) de ne pas payer ses dettes. — Les fêtes de Pâques.

EXERCITIU 146.

(Școlarul va traduce, în franțuzește, frazele următoare:)

Un popor care locuiește în peninsula balcanică. — Maria a păzit (*gardé*) boii și vacile vecinei. — Curca ce a cumpărat ieri. — Obiceiul ce avea. — Ceasornicul arată (*marque*) cinci ceasuri. — Nourul care trece. — Germania și Franța sunt două țări mari. — Un frumos pieptene de fildeș. — Gâtul lung al berzei. — Prietena cu care am fost la sat. — Drumetușul se oprește (*s'arrête*) sub un nuc.

EXERCITIU 147.

(Școlarul va traduce, în franțuzește, frazele următoare:)

Lampa este stinsă (*éteinte*). — Scrisoarea ce am trimis lui Stefan. — Aveam patru-spre-zece găini în curte. — Alexandru a cumpărat via noastră. — Nu-ți-e milă de mine. — Hoțul (*le voleur*) a fost trimis la ocnă. — Înălțarea este o serbătoare mare. — Aristocrația franceză. — Bóla ce a avut. — Pavel câștigă mulți bani.

NUMERILE

(Școlarul va învăța numerile următoare:)

Un, deux, trois, quatre, cinq, six, sept, huit, neuf, **dix**, onze, douze, treize, quatorze, quinze, seize, dix-sept, dix-huit, dix-neuf, **vingt** (20).

vingt-et-un, vingt-deux, vingt-trois, vingt-quatre, vingt-cinq, vingt-six, vingt-sept, vingt-huit, vingt-neuf, **trente** (30).

Trente-et-un, etc., **quarante** (40).

Quarante-et-un, etc., **cinquante** (50).

Cinquante-et-un, etc., **soixante** (60).

Soixante-et-un, etc., **soixante-dix** (70).

Soixante-et-onze, soixante-douze, soixante-treize, soixante-quatorze, soixante-quinze, soixante-seize, soixante-dix-sept, soixante-dix-huit, soixante-dix-neuf, **quatre-vingt** (80).

Quatre-vingt-un, etc., **quatre-vingt-dix** (90).

Quatre-vingt-onze, quatre-vingt-douze, quatre-vingt-treize, quatre-vingt-quatorze, quatre-vingt-quinze, quatre-vingt-seize, quatre-vingt-dix-sept, quatre-vingt-dix-huit, quatre-vingt-dix-neuf, **cent** (100).

Cent un, cent deux, cent trois, etc.

Deux cent (200), Trois cent (300), Quatre cent (400).

Cinq cent (500), Six cent (600), Sept cent (700), Huit cent (800), Neuf cent (900), **Mille** (1000).

Deux mille, trois mille, dix mille, cinquante mille, cent mille, **un million**.

Observare. In cuvântul vingt nu se aude finala t, dar în cuvintele vingt-et-un, vingt-deux, etc., se aude t final.

PARTEA II
GRAMATICA

LECTIA XLVIII.

ARTICOLUL

66. **Le père, la mère, les enfants, les sœurs.**—
Articolul, în franțuzesce, se pune înaintea substantivului.

Articolul este :

Masc. sing. *Fem. sing.* *Masc. și fem plur.*

LE, L'

LA, L'

LES

67. **L'habitant, l'habitude, l'hôte, la hâte.** —
Înainte de **h mut** se pune **l'** în loc de **le** sau **la**; iar,
înainte de **h aspirat**, se pune **le** sau **la**.

68. **Un frère, une sœur, des frères, des sœurs.**—
În afară de **le, la, les**, mai este un articol *nedefinit*
care se pune de asemenea înaintea substantivului.

Acest articol este : **un, une, des.**

EXERCITIU 145.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Tatăl și mama. — Frații și surorile. — Emil a găsit un
adăpost. — Trandafirul este o flóre. — Bucătăria este lumi-
nósă (*claire*). — Ușa și ferestra. — Bolnavul s'a vindecat. —
Maria a cumpărat prune. — Pavel deschide ușa. — Stefan
a primit scrisori. — Școlarii și profesorul. — Locuitorii țipă.
— Secerătorii lęgă snopurile. — Sdrențe udate. — Vinul și
oțetul. — O capră și nisce gâsce.

69. **Le frère du général, la hutte de l'homme; la maison de la mère, le mouchoir de l'amie, le drapeau des soldats.** — Spre a forma genitivul, se pune, în franțuzesce, înaintea substantivului :

- la masc. **AU**, când substantivul este la singular și se începe cu o conșunantă sașă cu un *h aspirat*.
la masc. și fem. **DE L'**, când substantivul este la singular și se începe cu o vocală sașă cu un *h mut*.
la masc. și fem. **DES**, când substantivul este la plural.

70. **J'ai dit au père, j'ai dit à l'homme, j'ai dit à la mère, j'ai dit à l'ami, j'ai dit aux enfants.** — Spre a forma dativul, în franțuzesce, se pune, înaintea substantivului :

- la masc. **AU**, când substantivul este la singular și se începe cu o conșunantă sașă cu un *h aspirat*.
la masc. și fem. **À L'**, când substantivul este la singular și se începe cu o vocală sașă cu un *h mut*.
la masc. și fem. **AUX**, când substantivul este la plural.

71. **J'ai du pain. — Donnez-moi du vin. — J'ai de la paille.** — Când se vorbește numai de o parte a unui lucru, se pune înaintea substantivului du sașă de l'.

72. **Je n'ai pas d'argent, tu n'as pas d'esprit, il a de l'argent.** — Când însă forma este negativă, în loc de du sașă de l' se pune de sașă d' înaintea substantivului.

EXERCITIU 146.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Grădina generalului. — Vadul râului. — Biserica satului. — Ferestrele casei. — Frunza salciei. — Căldura verei. — Vrei (*veux-tu*) apă? — Ai vin? — N'am noroc (*chance*). — Florile grădinei. — Am ȃis fratelui meș. — Ióna a ȃis grădinarilor. — Ciocanul fierarului? — Un prieten sigur. — Mama soldatului. — Razele sórelui. — Secera secerătorilor. — Ai un ac cu gămălie? — Somnul copilului. — Urechile calului. — Jețul bunichei.

LECȚIA XLIX.

73. Verbul auxiliar AVOIR.

(Timpurile principale.)

INDICATIVUL.— Prezinte.

J'	ai
Tu	as.
Il <i>saï</i> elle	a.
Nous	avons.
Vous	avez.
Ils <i>saï</i> elles	ont.

Imperfect.

J'	avais.
Tu	avais.
Il <i>saï</i> elle	avait.
Nous	avions.
Vous	aviez.
Ils <i>saï</i> elles	avaient

Trecut nedefinit.

J'	ai	eu.
Tu	as	eu.
Il <i>saï</i> elle	a	eu.
Nous	avons	eu.
Vous	avez	eu.
Ils <i>saï</i> elles	ont	eu.

Maï mult ca perfect.

J'	avais	eu.
Tu	avais	eu.
Il	avait	eu.
Nous	avions	eu.
Vous	aviez	eu.
Ils <i>saï</i> elles	avaient	eu.

VIITORUL

J'	aurai.
Tu	auras.
Il <i>saï</i> elle	aura.
Nous	aurons.
Vous	aurez.
Ils <i>saï</i> elles	auront.

CONDIȚIONALUL

Prezinte

J'	aurais.
Tu	aurais.
Il <i>saï</i> elle	aurait.
Nous	aurions.
Vous	auriez.
Ils <i>saï</i> elles	auraient.

SUBJONCTIVUL

Prezinte

Que j'	aie.
Que tu	aies.
Qu'il <i>saï</i> qu'elle	ait.
Que nous	ayons.
Que vous	ayez.
Qu'ils <i>saï</i> qu'elles	aient.

INFINITIVUL

Prezinte

Avoir.

PARTICIPUL

Prezinte

Ayant.

Trecut

Eu, ayant eu.

Observare. — *In verbul avoir, diftonga eu se citește ca u (în franțuzesce.)*

LECȚIA L.

SUBSTANTIVUL

74. **Le père, les pères ; l'ami, les amis.** — În franțuzesce, pluralul se formeză adăugând un **s** la singular.

75. **Le tas, les tas ; la voix, les voix ; le nez, les nez.** — Substantivele terminate la singulare cu **s**, **x** sau **z** nu se schimbă la plural.

76. **Le neveu, les neveux ; le noyau, les noyaux ; le bateau, les bateaux.** — Substantivele terminate în **eu**, **au** și **eau**, 'și formeză pluralul primind un **x** la sfârșit.

77. **Le cheval, les chevaux.** — Substantivele terminate în **al** 'și formeză pluralul schimbând **al** în **aux**.

Observare. Substantivele terminate în ou 'și fac pluralul adăugând un s. Șapte substantive însă terminate în ou 'și formeză pluralul prin adăugirea unui x în loc de s, și anume: bijou, caillou (pietricică), chou, genou (genunchi), hibou (cucuvaia), joujou și pou (păduche).

EXERCIȚIU 147.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare :)

Le père d'Alexandre a acheté dix couteaux. — Les jardins de ces maisons. — Les chevaux de nos généraux. — Chaque fenêtre a quatre carreaux. — Le cheval a quatre pieds et l'homme a deux jambes. — J'ai vu de grands troupeaux près du village. — Il y a des tas de pierre sur la chaussée.

EXERCIȚIU 148.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare :)

Gaurele zidului. — Pavel a adus (*apporté*) trei butoie. — Miei se jocă. — Puneți zăvórele. — Acest copil are păduche. — În grădina noastră avem crinuri. — Ziarele săptămánale. — Nepoții lui Ión. — Maria are cinci-spre-zece gologani. — Fiii primarului sunt fórte veseli (*gai*).

LECȚIA LI.

78. Verbul auxiliar **ÊTRE**

(Timpurile principale)

INDICATIVUL. —Prezinte.

Je suis.
Tu es.
Il est.
Nous sommes.
Vous êtes.
Ils sont.

Imperfect

J' étais.
Tu étais.
Il était.
Nous étions.
Vous étiez.
Ils étaient.

Trecut nedefinit.

J' ai été.
Tu as été.
Il a été.
Nous avons été.
Vous avez été.
Ils ont été.

Maî mult ca perfect.

J' avais été.
Tu avais été.
Il avait été.
Nous avions été.
Vous aviez été.
Ils avaient été.

VIITORUL.

Je serai.
Tu seras.
Il sera.
Nous serons.
Vous serez.
Ils seront.

CONDIȚIONALUL. —Prezinte.

Je serais.
Tu serais.
Il serait.
Nous serions.
Vous seriez.
Ils seraient.

SUBJONCTIVUL. —Prezinte.

Que je sois.
Que tu sois.
Qu'il soit.
Que nous soyons.
Que vous soyez.
Qu'ils soient.

INFINITIVUL. —Prezinte.

Être.

PARTICIPUL. —Prezinte.

Etant.

Trecut

Été, ayant été.

LECȚIA LII.

ADJECTIVUL

79. **Le ciel bleu, la robe bleue.** — În franțuzesce, spre a forma femininul adjectivului, se adaogă la sfârșit un *e mut*.

80. **Un homme juste, une femme juste.** — Adjectivele terminate cu un *e mut* la masculin nu se schimbă la feminin.

81. **Il est cruel, elle est cruelle. Il est pareil, elle est pareille. Il est ancien, elle est ancienne. Il est bon, elle est bonne. Il est gras, elle est grasse. Il est gros, elle est grosse.** Adjectivele terminate în *el, eil, en, on, as* și *os* și forméză femininul reduplicând consunanta finală după care se pune un *e mut*.

EXERCIȚIU 148.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, arătând forma femininului.)

Patient (*rëbdător*). — Prêt (*gata*). — Court (*scurtă*). — Poli (*lucios*). — Poli (*politicos*). — Voisin (*vecin*). — Excellent (*förte bun*). — Avide (*lacom*). — Gourmand (*măncăciös*). — Parfait (*perfect, desăvirșit*). — Obscur (*întunecos*). — Inutile (*nefolositor*). — Robuste (*voinic*). — Fort (*tare*). — Bavard (*limbut*). — Vermeil (*rumen*). — Honnête (*cinstit*). — Sot (*nerod*). — Rond (*rotundă*). — Inoui (*neauzit*).

EXERCITIU 149.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Prietenă noastră este răbdătoare. — Supa este gata. — Viața este scurtă. — Ghița este luciosă. — Orfana este politică. — Casa vecină. — O persică förte bună. — O mamă desăvirșită. — Joița este măncăciösă. — Sgârцитul este lacom de bani. — Camera este întunecosă. — O plantă nefolositoare. — Este rumenă. — Maria este limbută. — O femeie cinstită. — Maria avea o prietenă nerodă. — Portocala este rotundă. — O cruzime (*cruauté*) neauzită. — O curcă grasă.

LECȚIA LIII.

82. **Il est muet, elle est muette.** Adjectivele terminate în **et** și forméză de asemenea femininul reduplicând consunanta finală și adaugând un *e mut*.

Observare. — Adjectivele complet (întreg), concret (concret), discret (discret), inquiet (neliniștit, îngrijat), replet (bondoc) și secret (tainic) fac la feminin complete, concrete, discrete, înquiete, replete și secrete.

83. **Il est maladif, elle est malade.** **Il est neuf, elle est neuve.** — Adjectivele terminate în **f** și forméză femininul schimbând **f** în **ve**.

84. **Il est heureux, elle est heureuse.** — Adjectivele terminate în **eux** și forméză femininul schimbând **x** în **se**.

EXERCIȚIU 150.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, arătând forma femininului.)

Aigrelet (acrișor). — Bref (scurt). — Peureux (fricos). — Précieux (scump). — Rétif (îndărătnic). — Mystérieux (misterios). — Luxueux (luxos). — Rocheux (stâncos). — Orageux (furtunos). — Nutritif (hrănilor). — Pluvieux (ploios). — Facile (ușor). — Plaintif (plângător). — Silencieux (tăcut). — Envieux (invidios).

EXERCIȚIU 151.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

O ciorbă acrișoră. — Maria este fricosă. — Am cumpărat pietre scumpe. — O măgăriță îndărătnică. — O afacere misterioasă. — Un munte stâncos. — O cameră luxosă. — O zi (une journée) ploioasă. — Un lucru ușor. — Carnea este hrănitore. — Joița este prea copilărosă. — O discuție (discussion) furtunosă. — O voce plângătoare. — Un om invidios. — Orfana este tăcută.

LECȚIA LIV.

85. **Il est menteur, elle est menteuse.** — Adjectivele terminate în **eur** și forméză femininul schimbând **r** final în **se**.

86. **Le drap léger, la toile légère.** — Adjectivele terminate în **er** și forméză femininul primind un **e mut** la sfârșit și un accent grav pe **e** care precedă **r**.

EXERCIȚIU 152.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, arătând forma femininului.)

Trompeur (*înșelător*). — Supérieur (*superior*). — Meilleur (*mai bun*). — Entier (*întreg*). — Passager (*trecător*). — Régulier (*regulat*). — Irrégulier (*neregulat*). — Dernier (*al din urmă*). — Grossier (*mojic*). — Amer (*amar*). — Intérieur (*intern*). — Cher (*scump*). — Fier (*mândru*).

EXERCIȚIU 153.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Joița este muncitoare. — O femeie înșelătoare. — Pavel a citit o pagină întrégă. — Am văzut o stradă regulată. — Elena (*Hélène*) a fost cea din urmă. — Vecina noastră a fost mojică. — Berea era amară. — O marfă (*marchandise*) scumpă. — O femeie superioară. — Cea mai bună școlăriță. — O bôlă trecătoare. — Sora lui Ión este mândră. — O băutură (*boisson*) amară.

Observare. — Adjectivele **doux** (dulce, blând), **faux** (falș) și **roux** (roșcat) fac la feminin **douce**, **rousse**, **fausse**; iar adjectivele **frais** (prospêt, răcôre), **blanc** (alb), **franc** (sincer), și **sec** (uscât) fac la feminin **fraiche**, **blanche**, **franche** și **sèche**.

LECȚIA LIV.

87. **Un bel enfant. Un nouvel élève. Un mol oreiller. Un vieil homme. Un fol ami.** — Înainte de un substantiv începând cu o vocală sau cu un **h mut**, în loc de **beau, nouveau, mou, vieux** și **fou**, se întrebuintează **bel, nouvel, mol, vieil** și **fol**.

88. **Une belle prune. Une nouvelle maladie. Une robe molle. Une vieille femme. Une folle amie.** — Adjectivele **beau, nouveau, mou, vieux** și **fou** fac la plural **belle, nouvelle, molle, vieille** și **folle**.

89. **Une femme turque. Une barque grecque.** — Adjectivele **turc** și **grec** fac la plural **turque** și **grecque**.

EXERCIȚIU 154.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Ieri am primit o nouă scrisoare. — O dulceață (*confiture*) proaspătă. — O figură dulce. — O cocă (*pâte*) moale. — O veselie (*gaîté*) nebună. — Un vechiu (*vieux*) prieten. — Perna este moale. — Noul copil care a venit în clasa noastră. — Prietenul nostru este bătrân. — O luntre turcăscă. — Naștina greacă. — O frumoasă fabulă. — O rochie albă. — Prietena noastră este bătrână. — Doi boi. — Cinci ouă. — Două case noi. — Un frumos ac cu gămălie.

Observare. Când un substantiv articulat este precedat de un adjectiv, articolul se pune înaintea adjectivului.

LECȚIA LV.

90. Verbul AIM ER.

— Timpurile principale. —

INDICATIVUL

Prezinte

J' aim e.
Tu aim es.
Il aim e.
Nous aim ons.
Vous aim ez.
Ils aim ent.

Imperfect

J' aim ais.
Tu aim ais.
Il aim ait.
Nous aim ions.
Vous aim iez.
Ils aim aient.

Trecut definit

J' aim ai.
Tu aim as.
Il aim a.
Nous aim âmes.
Vous aim âtes.
Ils aim èrent.

Trecut nedefinit

J' ai aim é.
Tu as aim é.
Il a aim é.
Nous avons aim é.
Vous avez aim é.
Ils ont aim é.

Maî mult ca perfectul

J' avais aim é.
Tu avais aim é.
Il avait aim é.
Nous avions aim é.
Vous avez aim é.
Ils avaient aim é.

VIITORUL

J' aime rai.
Tu aime ras.
Il aime e.
Nous aime rons.
Vous aime rez.
Ils aime ront.

CONDIȚIONALUL

Prezinte

J' aime rais.
Tu aime rais.
Il aime rait.
Nous aime rions.
Vous aime riez.
Ils aime raient.

Trecut

J' aurais aim é.
Tu aurais aim é.
Il aurait aim é.
Nous aurions aim é.
Vous auriez aim é.
Ils auraient aim é.

IMPERATIVUL

Prezinte

S. pers. a 2-a. Aim e.
P. pers. 1-a. Aim ons.
— *pers a 2-a.* Aim ez.

SUBJONCTIVUL

Prezinte

Que j' aim e.
Que tu aim es.
Qu' il aim e.
Que nous aim ions.
Que vous aim iez.
Qu' ils aim ent.

Imperfect

Que j' aim asse.
Que tu aim asses.
Qu' il aim ât.
Que nous aim assions.
Que vous aim assiez.
Qu' ils aim assent.

INFINITIVUL

Prezinte

Aim er.

Trecut

Avoir aim é.

PARTICIPUL

Prezinte

Aim ant.

Trecut

Aim é, aim ée, aim ant

EXERCITIU 155.

(Școlarul va conjuga, după modelul de mai sus verbele următoare:

Chanter (*a cânta*). — Parler (*a vorbi*). — Labourer (*a ara*). — Habiter (*a locui*). — Trouver (*a găsi, a afla*). — Visiter (*a visita*). — Travailler (*a lucra, a munci*). — Donner (*a da*). — Penser (*a cugeta, a gândi, a se gândi*).

LECȚIA LVI.

91. **Un fruit rouge, des fruits rouges; un élève intelligent, des élèves intelligents; un bas bleu, des bas bleus.** — În franțuzesce, adjectivele 'și forméză pluralul prin adăogirea unui **s** la sfîrșitul cuvântului.

92. **Le beau chien, les beaux chiens.** — Adjectivele terminate în **eau** 'și forméză pluralul primind la sfîrșit un **x**.

93. **Un homme gros, des hommes gros; un cheval boiteux, des chevaux boiteux.** — Când adjectivele sunt terminate la singular cu **s** sau cu **x**, ele nu se schimbă la plural.

EXERCİIU 156.

(Școlarul va citi, în franțuzesce, arătând forma pluralului.)

Astucieux (*șiret*). — Envieux (*invidios*). — Spacieux (*incăpător*). — Sérieux (*serios*). — Pieux (*evlavios*). — Frileux (*friguros*). — Merveilleux (*minunat*). — Graisseux (*soios*). — Fraternel (*frățesc*). — Bas (*jos*). — Indécis (*nehotărît*). — Laid (*urît*). — Long (*lung*). — Longue (*lungă*). — Aigu (*ascuțit*). — Aiguë (*ascuțita*).

EXERCİIU 157.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Nisce ómeni șireți. — Pavel și Emil sunt invidioși. — O voce minunată. — Acești copii sunt friguroși. — Am văzut nisce flori minunate. — Ó prietenie frățescă. — Prietenii lor sunt nehotărîți. — Stefan avea nisce haine soiose. — Orfana este roșcată. — Sora sa este blândă. — O prună uscată. — Zăpada (*la neige*) este albă. — O persoană sinceră. — Nepóta este falsă. — Acești trandafiri sunt albi. — Căii generalului sunt bătrâni. — Mi plac copiii veseli. — Ión are doi pantaloni albaștri. — Nisce vaci grase. — Am închiriat o casă mare, camerile sunt sănátose (*sain*). — Un par ascuțit. — O rochie lungă. — Acești ómeni sunt urîți.

LECȚIA LVII.

94. Verbul FIN IR.

— Timpurile principale. —

INDICATIVUL

Prezinte.

Je	fin is.
Tu	fin is.
Il	fin it.
Nous	fin issons.
Vous	fin issez.
Ils	fin issent.

Imperfect

Je	fin issais.
Tu	fin issais.
Il	fin issait.
Nous	fin issions.
Vous	fin issiez.
Ils	fin issaient.

Trecut definit

Je	fin is.
Tu	fin is.
Il	fin it.
Nous	fin îmes.
Vous	fin îtes
Ils	fin irent

Trecut nedefinit

J'	ai	fin i.
Tu	as	fin i.
Il	a	fin i.
Nous	avons	fin i.
Vous	avez	fin i.
Ils	ont	fin i.

Maî mult ca perfect

J'	avais	fin i.
Tu	avais	fin i.
Il	avait	fin i.
Nous	avions	fin i.
Vous	aviez	fin i.
Ils	avaient	fin i.

VIITOR

Je	fini rai.
Tu	fini ras.
Il	fini ra.
Nous	fini rons.
Vous	fini rez.
Ils	fini ront.

CONDIȚIONALUL

Prezinte

Je	fini rais.
Tu	fini rais.
Il	fini rait.
Nous	fini rions.
Vous	fini riez.
Ils	fini raient.

Trecutul

J'	aurais	fin i.
Tu	aurais.	fin i.
Il	aurait	fin i.
Nous	aurions	fin i.
Vous	auriez	fin i.
Ils	auraient	fin i.

IMPERATIVUL

Prezinte

S. pers. a 2-a. Fin is.
P. pers. 1-a. Fin issons.
 — *pers. a 2-a.* Fin issez.

SUBJONCTIVUL

Prezinte

Que je	fin isse.
Que tu	fin isses.
Qu' il	fin isse.
Que nous	fin issions.
Que vous	fin issiez.
Qu' ils	fin issent.

Imperfect

Que je	fin isse.
Que tu	fin isses.
Qu' il	fin it.
Que nous	fin issions.
Que vous	fin issiez.
Qu' ils	fin issent.

INFINITIVUL

Prezinte

Fin ir.

Trecut

Avoir fin i.

PARTICIPUL

Prezinte

Fin issant.

Trecut

Fin i, fin ie, ayant fini.

EXERCIȚIU 158.

(Școlarul va conjuga, după modelul de mai sus, verbele următoare:)

Avertir (*a înștiința*). — Faiblir (*a slăbi*). — Punir (*a pedepsi*). — Rougir (*a roși, a se roși*). — Bénir (*a binecuvânta*). — Nourrir (*a hrăni*).

LECȚIA LVIII.

95. **Le beau ciel, un plus beau ciel, le plus beau, ciel.** — Comparativul se formeză, în franțuzesce, punând înaintea adjectivului adverbul **plus** (*mai*); iar superlativul, punând înaintea adjectivului **le plus** (*cel mai*), **la plus** (*cea mai*), **les plus** (*cei mai, cele mai*).

96. **Le meilleur père, la meilleure mère, les meilleurs enfants.** — În loc de **le plus beau** (*cel mai bun*), **la plus bonne** (*cea mai bună*), **les plus bons** (*cei mai buni*) și **les plus bonnes** (*cele mai bune*), se dice, în franțuzesce, **le meilleur, la meilleure, les meilleurs, les meilleures.**

97. **Un homme. Trois chevaux. Vingt soldats. Cent œufs.** — Adjectivele *numerales cardinale* sunt în franțuzesce: **un, deux, trois, quatre, cinq,** etc. (Veđi p. 72).

98. **Le premier soldat. La dixième partie.** — Adjectivele *numerales ordinale* sunt, în franțuzesce:

Le premier (*cel d'ânteiă*), le second, le deuxième (*al doilea*), le troisième (*al treilea*), le quatrième (*al patrulea*), etc.

EXERCITIU 159.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Eleva cea mai bună. — Copacul cel mai mare. — Mielul este mai blând de cât capra. — Maria este mai mică de cât Ióna. — Pavel este școlarul cel mai deștept din clasă. — Am cumpărat prunele cele mai bune. — Am citit partea a doua. — Am fost al doilea.

EXERCITIU 160.

(Școlarul va scrie, în franțuzesce, numerile următoare, punând, după fie-care, un substantiv luat din Exercițiile de pînă acum:)

10, 15, 17, 23, 34, 46, 58, 61, 72, 77, 86, 93, 95, 102, 121, 154, 213, 325, 457, 633, 718, 894, 971, 1000.

EXERCITIU 161.

(Școlarul va forma adjective *numerales ordinale* cu tôte numerile pînă la 20).

LECȚIA LIX.

99. Verbul RECEV OIR

— (Timpurile principale:) —

INDICATIVUL

Prezinte

Je	reçois.
Tu	reçois.
Il	reçoit.
Nous	recevons.
Vous	recevez.
Ils	reçoivent.

Imperfect

Je	recevais.
Tu	recevais.
Il	recevait.
Nous	recevions.
Vous	receviez.
Ils	recevaient.

Trecut definit

Je	reçus.
Tu	reçus.
Il	reçut.
Nous	reçûmes.
Vous	reçûtes.
Ils	reçurent.

Trecut nedefinit

J'ai	reçu.
Tu as	reçu.
Il a	reçu.
Nous avons	reçu.
Vous avez	reçu.
Ils ont	reçu.

Mai mult ca perfect

J'avais	reçu.
Tu avais	reçu.
Il avait	reçu.
Nous avions	reçu.
Vous aviez	reçu.
Ils avaient	reçu.

VIITORUL

Je	recevrai.
Tu	recevras.
Il	recevra.
Nous	recevrons.
Vous	recevrez.
Ils	recevront.

CONDIȚIONALUL

Prezinte

Je	recevrais.
Tu	recevrais.
Il	recevrait.
Nous	recevrions.
Vous	recevriez.
Ils	recevraient.

Trecut

J'aurais	reçu.
Tu aurais	reçu.
Il aurait	reçu.
Nous aurions	reçu.
Vous auriez	reçu.
Ils auraient	reçu.

IMPERATIVUL

Prezinte

S. pers. a 2-a. Reçois.
P. pers. 1-a. Recevons.
 — *pers. a 2-a.* Recevez.

SUBJONCTIVUL

Prezinte

Que je	reçoive.
Que tu	reçoives.
Qu'il	reçoive.
Que nous	recevions.
Que vous	receviez.
Qu'ils	reçoivent.

Imperfect

Que je	reçusse.
Que tu	reçusses.
Qu'il	reçût.
Que nous	reçussions.
Que vous	reçussiez.
Qu'ils	reçussent.

INFINITIVUL

Prezinte

Recev oir
 Trecut

Avoir reçu.

PARTICIPUL

Prezinte

Recev ant.

Trecut

Reçu, reçue, ayant reçu.

EXERCİTIU 162.

(Școlarul va conjuga după modelul de mai sus verbele următoare:)

Apercevoir (a zări). — Devoir (a datori, a trebui).

LECȚIA LX.

100. **Ce jardin, cette maison, ces fleurs.** — Adjectivele *demonstrative*, în franțuzesce, sunt **ce, cette, ces**.

101. **Cet enfant, ce hameau, cet homme.** — Înainte de o vocală sau de un **h mut**, în loc de **ce** se întrebuintează **cet**.

102. **Mon père, ton frère, son ami ; ma mère, ma sœur, sa fille ; mes chiens, tes chevaux, ses maisons ; notre jardin, votre bateau, leur chapeau ; nos frères, vos sœurs, leurs amis.** — Adjectivele *possesive*, în franțuzesce, sunt :

Masculin.	Femenin.	De ambele genuri.
mon, ton, son, notre, votre, leur.	ma, ta, sa, notre, votre, leur.	Mes, tes, ses, Nos, vos, leurs.

Observare. — *Înainte de substantivele feminine care se încep cu o vocală sau cu un h mut, în loc de ma, ta, sa, se pune mon, ton, son.*

EXERCIȚIU 163.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Acastă grădină este a noastră. — Aceste case sunt ale noastre. — Prietenii noștri sunt cinstiți. — Acest cătun este vecin cu al nostru. — Fratele meu este prieten cu al tău. — Sora mea s'a dus la bălci cu a mea. — Bunica noastră cu mătușa voastră sunt vere. — Acești trandafiri sunt albi, ai noștri sunt roșii. — Acest copil a fost cu minte. — Unde sunt casele voastre? — Sufletul meu. — Prietena ta.

EXERCIȚIU 164.

(Școlarul va forma, în clasă, adjective *numerale ordinale* cu numerile de la 20 până la 100).

LECTIA LXI.

103. Verbul REND RE.

— Timpurile principale.—

INDICATIVUL

Prezinte

Je rend s.
Tu rend s.
Il rend.
Nous rend ons.
Vous rend ez.
Ils rend ent.

Imperfect

Je rend ais.
Tu rend ais.
Il rend ait.
Nous rend ions.
Vous rend iez.
Ils rend aient.

Trecut definit

Je rend is.
Tu rend is.
Il rend it.
Nous rend imes.
Vous rend ites.
Ils rend irent.

Trecut nedefinit

J' ai rend u.
Tu as rend u.
Il a rend u.
Nous avons rend u.
Vous avez rend u.
Ils ont rend u.

Maî mult ca perfect

J' avais rend u.
Tu avais rend u.
Il avait rend u.
Nous avions rend u.
Vous aviez rend u.
Ils avaient rend u.

VIITORUL

Je rend rai.
Tu rend ras.
Il rend ra.
Nous rend rons.
Vous rend rez.
Ils rend ront.

CONDIȚIONALUL

Prezinte

Je rend rais.
Tu rend rais.
Il rend rait.
Nous rend rions.
Vous rend riez.
Ils rend raient.

Trecut

J'aurais rend u.
Tu aurais rend u.
Il aurait rend u.
Nous aurions rend u.
Vous aurions rend u.
Ils auraient rend u.

IMPERATIVUL

S. pers. a 2-a. Rend s.
Pl. pers. 1-a. Rend ons.
— pers. a 2-a. Rend ez.

SUBJONCTIVUL

Prezinte

Que je rend e.
Que tu rend es.
Qu'il rend e.
Que nous rend ions.
Que vous rend iez.
Qu'ils rend ent.

Imperfect

Que je rend isse.
Que tu rend isses.
Qu'il rend it.
Que nous rend issions.
Que vous rend issiez.
Qu'ils rend issent.

INFINITIVUL

Presinte

Rend re.

PARTICIPUL

Prezinte

Rend ant.

Trecut

Rendu, rendue, ayant rendu.

EXERCITIU 165.

(Școlarul va conjuga, după modelul de mai sus, verbele următoare:)

Rire (*a rîde*). — Attendre (*a aștepta*). — Entendre (*a audi*). — Comprendre (*a înțelege*).

LECȚIA LXII.

PRONUMELE

104. **Je finis, tu aimes, il reçoit, elle finit, nous aimons, vous recevez, ils aiment, elles finissent.** — Pronumele personale întrebuintate ca *subiecte* sunt, în franțuzesce: **je, tu, il, elle, nous, vous, ils și elles.**

105. **Il me croit, il te frappe, il se loue, il nous croit, ils vous frappent, ils se louent; il le croit, il la croit, il l'a loué, il l'a vue, il les frappe; venez chez lui, allez chez eux; chacun pour soi** — Pronumele personale întrebuintate ca *complimente directe* sunt, în franțuzesce: **me, te, se, nous, vous, se; le și l', la și l', les; lui, eux; moi, toi, soi.**

106. **Il me parle, il te propose, il se dit, il nous propose, il vous parle, ils se disent; il lui parle, il leur parle.** — Pronumele personale întrebuintate ca *complimente indirecte* sunt, în franțuzesce: **me, te, se, nous, vous, se, lui, leur.**

EXERCITIU 166.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Te văd. — Țî vorbesc. — Vă cred. — Ne lovesce. — Pămêntul ne hrănesce repede. — El trece. — Ea vine. — L'am vêđut. — Nu îi am vêđut. — Lăudați-vê. — Am vêđut'o. — Fie-care pentru sine. — Generalul le poruncesce (*ordonne*). — Pavel îi a đis. — Ión le a vorbit. — Știî unde merge. — Nu știe nimic. — Mi am đis. — Maria ne propune. — L' zăriăm. — Ne datoresce bani. — Ión 'l va vedea. — L'aș aștepta. — Îi auzisem. — Te voiű găsi. — Vê am îștiințat. — Am pedepsit-o. — Am găsit-o la dênșii (*eux*). — Preotul îi a binecuvêntat. — Vino la mine. — Du-te la tine.

LECTIA LXIII.

107. L'ami qui m'a parlé. L'ami à qui j'ai parlé. L'élève que j'ai vu. Il a de quoi vivre. — Pronumele *relative*, în franțuzesce, sunt **qui, que, quoi**.

108. L'élève auquel j'ai parlé, l'amie à laquelle j'ai dit, les élèves auxquels j'ai parlé, les amies auxquelles j'ai dit. — Pronumele *relative*, genitive și dative, sunt, în franțuzesce : **lequel, laquelle, lesquels, duquel, de laquelle, desquels, desquelles, auquel, à laquelle, auxquels și auxquelles**.

109. Qui parle? Que fais-tu? A quoi bon? Lequel des deux? — Pronumele **qui, que, quoi** și **lequel** se întrebuintează și ca pronume interogativ.

110. L'élève dont vous parlez. — Pronumele *relativ* **dont** se întrebuintează pentru **de qui, duquel, de quoi**.

111. On frappe à la porte. Chacun pour soi. Quelqu'un vient. Prendre le bien d'autrui. Personne ne le sait. Rien ne se fait. — Pronumele *nedefinite*, în franțuzesce, sunt :

On (*cine-va*), chacun (*fie-care*), tout (*tot*), tel (*cutare*), autrui (*altuia*), quelqu'un (*cineva*), personne (*nimeni*), rien (*nimic*), quiconque (*orî-cine*).

EXERCİTIU 167.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Cine ne aude? — Nimeni. — Cartea despre care 'mi vorbesci. — Care din voi doi a fost pedepsit. — Cineva vă spune. — Florea ce am văzut în grădina lor. — Să nu îți binele altuia. — Fie-care se gândesce la sine. — Ión este bine cu toți. — Pavel face tot pentru mine. — Nimeni nu 'ți vorbesce. — Mama vine cu cineva. — Orî-cine înțelege.

LECȚIA LXIV.

112. Ce que je vois. Celui qui parle. Celle qui rit. Ceux qui aiment. — Mon jardin est plus grand que celui-ci. — Je n'ai pas vu cela. — Pronumele *demonstrative*, în franțuzesce, sunt:

Celui (*ceea*). — Ceci (*acesta*). — Cela (*acésta*).
 Celui (*acel*). — Celle (*aceea*). — Ceux (*acei*). — Celles (*acele*).
 Celui-ci (*acesta*). — Celle-ci (*acésta*).
 Ceux-ci (*aceștia*). — Celles-ci (*acestea*).
 Celui-là (*acela*). — Celle-là (*aceea*).
 Ceux-là (*aceia*). — Celles-là (*acelea*).

113. Ce couteau est le mien. Cette maison est la sienne. Ces jardins sont les nôtres. Ce cheval est le leur. Ces enfants sont les leurs. — Pronumele *posesive*, în franțuzesce, sunt:

Le mien (<i>al meü</i>).	Le tien (<i>al tēü</i>).	Le sien (<i>al sēü</i>).
Le nôtre (<i>al nostru</i>).	Le vôtre (<i>al vostru</i>).	Le leur (<i>al lor</i>).
Le mienne (<i>a mea</i>).	La tienne (<i>a ta</i>).	La sienne (<i>a sa</i>).
La nôtre (<i>a noastră</i>).	La vôtre (<i>a voastră</i>).	La leur (<i>a lor</i>).
Les miens (<i>ai mei</i>).	Les tiens (<i>ai tei</i>).	Les siens (<i>ai sei</i>).
Les nôtres (<i>ai noștri</i>).	Les vôtres (<i>ai voștri</i>).	Les leurs (<i>ai lor</i>).
Les miennes (<i>ale mele</i>).	Les tiennes (<i>ale télé</i>).	Les siennes (<i>ale séle</i>).
Les nôtres (<i>ale noastre</i>).	Les vôtres (<i>ale vôtres</i>).	Les leurs (<i>ale lor</i>).

EXERCITIU 168.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Casa noastră este mai mică de cât această. — Aceste fete sunt mai frumoase de cât acelea. — Soldații noștri sunt mai buni de cât ai lor. — Acești boi erau mai scumpi de cât aceia. — Vrei această sau nu? — Acel care ne vorbesce. — Ceea ce cred. — Aceia sunt prietenii cu noi. — Dați-mi creioanele vostre, vă voi da pe ale mele.

LECȚIA LXV.

VERBUL

114. În franțuzesce, ca în românesce, sunt verbe *active și pasive, transitive și intransitive, impersonale și reflexive.*

115. Sunt patru conjugări:

Conjugarea I-a	terminată	în	er.
Conjugarea II-a	"	"	ir.
Conjugarea III-a	"	"	oir.
Conjugarea IV-a	"	"	re.

116. **Tabloul terminărilor verbelor învățate mai sus.**

INDICATIVUL

Prezinte.

Conj. 1	Conj. 2	Conj. 3	Conj. 4
e	is	ois	s
es	is	ois	s
e	it	oit	—
ons	issons	ons	ons
ez	issez	ez	ez
ent	issent	oivent	ent

Imperfect.

ais	issais	ais	ais
ais	issais	ais	ais
ait	issait	ait	ait
ions	issions	ions	ions
iez	issiez	iez	iez
aient	issaient	aient	aient

Trecut definit.

ai	is	us	us
as	is	us	us
a	it	ut	ut
âmes	îmes	ûmes	ûmes
âtes	îtes	ûtes	ûtes
èrent	îrent	urent	urent

VIITORUL

erai	irai	rai	rai
eras	iras	ras	ras
era	ira	ra	ra
erons	irons	rons	rons
erez	irez	rez	rez
eront	iront	ront	ront

CONDITIONALUL.—Prezinte.

Conj. 1	Conj. 2	Conj. 3	Conj. 4
erais	irais	rais	rais
erais	irais	rais	rais
erait	irait	rait	rait
erions	irions	rions	rions
eriez	iriez	riez	riez
eraient	iraient	raient	raient

IMPERATIVUL

e	is	ois	s
ons	issons	ons	ons
ez	issez	ez	ez

SUBJONCTIVUL.—Prezinte.

e	isse	oive	e
es	isses	oives	es
e	isse	oive	e
ions	issions	ions	ions
iez	issiez	iez	iez
ent	issent.	oivent	ent

Imperfect.

așse	isse	usse	isse
asses	isses	usses	isses
ât	ît	ût	ît
assions	issions	ussions	issions
assiez	issiez	ussiez	issiez
assent	issent	ussent	issent

INFINITIVUL.—Prezinte.

er	ir	oir	re
----	----	-----	----

PARTICIPUL.—Prezinte.

ant	issant	ant	ant
-----	--------	-----	-----

Trecut.

é, ée	i, ie	u, ue	u, ue
-------	-------	-------	-------

EXERCITIU 169.

(Școlarul va pune, la viitorul prezinte, verbele următore și va traduce în românesce:)

Veiller (*a păzi*) le malade. — Ecouter (*a asculta*) les bons conseils. — Étudier sa leçon (*lecție*). — Remercier son ami. — Punir un élève. — Recevoir une lettre. — Prendre un fusil.

EXERCITIU 170.

(Școlarul va pune, la imperfectul indicativului, verbele următore.)

Plier (*a îndoi*) son mouchoir. — Détester (*a urî*) le mal. — Aimer son père. — Chanter une chanson. — Nourrir son cheval. — Apercevoir quelqu'un. — Entendre un bruit.

EXERCITIU 171.

(Școlarul va pune, la indicativul prezinte, verbele următore:)

Vérifier (*a verifica*) le compte (*socotéla*). — Saler les plats (*a pune sare în bucate*). — Sauter le fossé. — Rire de son voisin.

EXERCITIU 172.

(Școlarul va pune, la subjonctivul prezinte, verbele următore:)

Orner (*a împodobi*) sa chambre. — Oublier (*a uita*) son chapeau. — Chauffer (*a încălzi*) de l'eau. — Tomber par terre (*a cădea pe jos*).

EXERCITIU 173.

(Școlarul va pune, la condiționalul prezinte, verbele următore:)

Pêcher à la ligne (*a pescui cu undița*). — Créer quelque chose (*a crea ceva*). — Crier fort (*a țipa tare*). — Attendre à la porte.

117. CÂTE-VA VERBE NEREGULATE.

Verbul ALLER (a se duce, a merge).

INDICATIVUL	VIITORUL	SUBJONCTIVUL
Prezinte.		Prezinte.
Je vais.	J' irai.	Que j'aile.
Tu vas.	Tu iras.	Que tu ailles.
Il va.	Il ira.	Qu'il aille.
Nous allons.	Nous irons.	Que nous allions.
Vous allez.	Vous irez.	Que vous alliez.
Ils vont.	Ils iront.	Qu'ils aillent.
Imperfect.	CONDIȚIONALUL	Imperfect.
J'allais.	Prezinte.	Que j'allasse.
Trecut definit.	J'irais.	INFINITIVUL
J'allai.	IMPERATIVUL.	Prezinte.
Trecut nedefinit.	Va.	Aller.
Je suis allé <i>saŭ</i> j'ai été.	Allons.	Allant.
	Allez.	Trecut.
		Allé.

Verbul VENIR (a veni).

INDICATIVUL	VIITORUL	SUBJONCTIVUL
Prezinte.		Prezinte.
Je viens.	Je viendrai.	Que je vienne.
Tu viens.	Tu viendras.	Que tu viennes.
Il vient.	Il viendra.	Qu'il vienne.
Nous venons.	Nous viendrons.	Que nous venions.
Vous venez.	Vous viendrez.	Que vous veniez.
Ils viennent.	Ils viendront.	Qu'ils viennent.
Imperfect.	CONDIȚIONALUL	INFINITIVUL
Je venais.	Prezinte.	Prezinte.
Trecut definit.	Je viendrais.	Venir.
Je vins.	IMPERATIVUL	Prezinte.
Tu vins.	Viens.	Venant.
Il vint.	Venons.	Trecut.
Nous vinmes.	Venez.	Venu.
Vous vintes.		
Ils vinrent.		
Trecut nedefinit.		
Je suis venu.		
Maî mult ca perfect.		
J'étais venu.		

Observare.— Verbul tenir (a ține) se conjugă ca venir.

Verbul MOURIR (a muri).

INDICATIVUL

Prezinte.

Je meurs.
Tu meurs.
Il meurt.
Nous mourons.
Vous mourez.
Ils meurent.

Imperfect.

Je mourais.

Trecut definit.

Je mourus.

Trecut nedefinit.

Je suis mort.

Maî mult ca perfect.

J'étais mort.

VIITORUL

Je mourrai.
Tu mourras.
Il mourra.
Nous mourrons.
Vous mourrez.
Ils mourront.

CONDITIONALUL

Prezinte.

Je mourrais.
Tu mourrais.
Il mourrait.
Nous mourrions.
Vous mourriez.
Ils mourraient.

IMPERATIVUL

Meure
Mourons.
Mourez.

SUBJONCTIVUL

Prezinte.

Que je meure.
Que tu meures.
Qu'il meure.
Que nous mourions.
Que vous mouriez.
Qu'ils meurent.

Imperfect

Que je mourusse.

INFINITIVUL

Prezinte.

Mourir.

PARTICIPUL

Prezinte.

Mourant.
Trecut.
Mort.

Verbul POUVOIR (a putea).

INDICATIVUL

Prezinte.

Je peux *sai* je puis.
Tu peux.
Il peut.
Nous pouvons.
Vous pouvez.
Ils peuvent.

Imperfect.

Je pouvais.

Trecut definit.

Je pus.

Trecut nedefinit.

J'ai pu.

VIITORUL

Je pourrai.
Tu pourras.
Il pourra.
Nous pourrons.
Vous pourrez.
Ils pourront.

CONDITIONALUL

Je pourrais.
Tu pourrais.
Il pourrait.
Nous pourrions.
Vous pourriez.
Ils pourraient.

SUBJONCTIVUL

Prezinte.

Que je puisse.
Que tu puisses.
Qu'il puisse.
Que nous puissions.
Que vous puissiez.
Qu'ils puissent.

INFINITIVUL

Prezinte.

Pouvoir.

PARTICIPUL

Prezinte.

Pouvant.
Trecut.
Pu.

Verbul DIRE (a dice, a spune).

INDICATIVUL Prezinte.	VIITORUL	SUBJONCTIVUL Prezinte.
Je dis.	Je dirai.	Que je dise.
Tu dis.	Tu diras.	Que tu dises.
Il dit.		Qu'il dise.
Nous disons.		Que nous disions.
Vous dites.		Que vous disiez.
Ils disent.		Qu'ils disent.
Imperfect.		INFINITIVUL
Je disais.		Prezinte.
Trecut definit.		Dire.
Je dis.		PARTICIPUL
Nous dites.		Prezinte.
Trecut nedefinit.		Disant.
J'ai dit.		Trecut.
		Pris.
	CONDITİONALUL	
	Je dirais.	
	Tu dirais.	
	IMPERATIVUL	
	Dis.	
	Disons.	
	Dites.	

Verbul PRENDRE (a lua).

INDICATIVUL Prezinte.	VIITORUL	SUBJONCTIVUL Prezinte.
Je prends.	Je prendrai	Que je prenne.
Tu prends.	Tu prendras.	Que tu prennes.
Il prend.		Qu'il prenne.
Nous prenons.		Que nous prenions.
Vous prenez.		Que vous preniez.
Ils prennent.		Qu'ils prennent.
Imperfect.		INFINITIVUL
Je prenais.	Je prendrais.	Prezinte.
Trecut definit.	Tu prendrais.	Prendre.
Je pris.	IMPERATIVUL	PARTICIPUL
Nous primes.	Prends.	Prezinte.
Trecut nedefinit.	Prenons.	Prenant.
J'ai pris.	Prenez.	Trecut.
		Dit..
	CONDITİONALUL	
	Prezinte.	
	Je prendrais.	
	Tu prendrais.	

Verbul SAVOIR (a ști). — *Ind. pr.* Je sais, nous savons, ils savent. — *Imperf.* Je savais. — *Trec. def.* Je sus, nous sûmes. — *Vit.* Je saurai. — *Cond.* Je saurais. — *Subj. pr.* Que je sache, que nous sachions. — *Inf. pr.* savoir. — *Part. pr.* sachant. — *Part. trec.* su.

Verbul VOIR (a vedea). — *Ind. pr.* Je vois, nous voyons, ils voient. — *Imperf.* Je voyais. — *Trec. def.* Je vis, nous vîmes. — *Trec. nedef.* J'ai vu. — *Vit.* Je verrai. — *Cond.* Je verrais. — *Imper.* Vois, voyons, voyez. — *Sub. pr.* Que je voie, que nous voyions, que vous voyiez, qu'ils voient. — *Inf. voir.* — *Part. pr.* voyant. — *Part. trec.* vu

Verbul BOIRE

INDICATIVUL

Prezinte.

Je bois.
Tu bois.
Il boit.
Nous buvons.
Vous buvez.
Ils boivent.

Imperfect.

Je buvais.
Nous buvions.

Trecut definit.

Je bus.
Nous bûmes.

Trecut nedefinit.

J'ai bu.

VIITORUL

Je boirai.
Tu boiras.
Il boira.

CONDIȚIONALUL

Prezinte.

Je boirais.
Nous boirions.
Ils boiraient.

IMPERATIVUL

Bois.
Buvons.
Buvez.

SUBJONCTIVUL

Prezinte.

Que je boive.
Que tu boives.
Qu'il boive.
Que nous buvions.
Que vous buviez.
Qu'ils boivent.

Imperfect

Que je busse.
Infinitivul.

Boire.

PARTICIPIUL

Prezinte.

Buvant.

Trecut.

Bu.

Verbul FAIRE

INDICATIVUL

Prezinte.

Je fais.
Tu fais.
Il fait.
Nous faisons.
Vous faites.
Ils font.

Imperfect.

Je faisais

Trecut definit.

Je fis.
Nous fîmes.

Trecut nedefinit.

J'ai fait.

VIITORUL

Je ferai.
Tu feras.
Il fera.

CONDIȚIONALUL

Je ferais.
Nous ferais.
Ils feraient.

IMPERATIVUL

Fais.
Faisons.
Faites.

SUBJONCTIVUL

Que j' fssae.
Que tu fasses.
Qu'il fasse.
Que nous fassions.
Que vous fassiez.
Qu'ils fassent.

Imperfect.

Que je fisse.

INFINITIVUL

Faire.

PARTICIPIUL

Prezinte.

Faisant.

Trecut.

Fait.

Verbul COURIR (*a alerga a fugi*). — Je cours, nous courons, ils courent. — *Imperf.* Je courais. — *Trec. def.* Je courus — *Trec. nefef.* J'ai couru. — *Viit.* Je courrai. — *Cond.* Je courrais. — *Imperf.* cours, courons, courez. — *Subj.* Que je cours, que nous courions, qu'ils courent. — *Inf.* courir. — *Part. pr.* courant. — *Part. tr.* couru.

Verbul CUEILLIR (*a culege*). — *Ind. pr.* Je cueille, nous cueillons. — *Imperf.* Je cueillais. — *Trec. def.* Je cueillis. — *Trec. nefef.* J'ai cueilli. — *Viit.* Je cueillerai. — *Cond.* Je cueillerais. — *Imper.* Cueille, cueillons, cueillez. — *Subj.* Que je cueille, que nous cueillions. — *Inf.* cueillir. — *Part. pr.* cueillant. — *Part. tr.* cueilli.

Verbul S'ASSEOIR (a şede).

INDICATIVUL	VIITORUL	SUBJONCTIVUL
Prezinte.	Je m'assiérai. Tu t'assiéras.	Prezinte. Que je m'asseye. Que tu t'asseyes. Qu'il s'asseye. Que nous nous asseyions. Que vous vous asseyiez. Qu'ils s'asseyent.
Je m'assieds. Tu t'assieds. Il s'assied. Nous nous asseyons. Vous vous asseyez. Ils s'asseyent.	CONDIȚIONALUL	INFINITIVUL
Imperfect.	Prezinte. Je m'assiérais. Nous nous assiérions.	S'asseoir.
Je m'asseyaiss.	IMPERATIVUL	PARTICIPUL
Trecut definit.	Assieds-toi. Asseyons-nous. Asseyez-vous.	Prezinte. S'asseyant.
Je m'assis.		Trecut. Assis.

Verbul FALLOIR

INDICATIVUL	VIITORUL
Prezinte.	Il faudra.
Il faut.	CONDIȚIONALUL
Imperfect.	Il faudrait.
Il fallait.	SUBJONCTIVUL
Trecut definit.	Qu'il faille.
Il fallut.	PARTICIPUL
Trec. nedefinit.	Trecut.
Il a fallu.	Fallu.

Verbul PLEUVOIR

INDICATIVUL	VIITORUL
Prezinte.	Il pleuvra.
Il pleut.	CONDIȚIONALUL
Imperfect.	Il pleuvrait.
Il pleuvait.	SUBJONCTIVUL
Trecut definit.	Qu'il pleuve.
Il plut.	PARTICIPUL
Trecut nedefinit.	Trecut.
Il a plu.	Plu.

Verbul VALOIR (a prețui).—*Ind. pr.* Je vaux, tu vaux, nous valons, vous valez, ils valent. — *Imperf.* Je valais. — *Trec. def.* Je valus. — *Trec. nedef.* J'ai valu. — *Viit.* Je vaudrai. — *Cond. pr.* Je vaudrais. — *Subj. pr.* Que je vaille, que tu vailles, qu'il vaille, que nous valions, que nous valiez, qu'ils valent. — *Part. pr.* valant. — *Part. tr.* valu.

Verbul CRAINDRE (a se teme).—*Ind. pr.* Je crains, tu crains, il craint, nous craignons, vous craignez, ils craignent. — *Imperf.* Je craignais. — *Trec. def.* Je craignis. — *Trec. nedef.* J'ai craint. — *Viit.* Je craindrai. — *Cond. pr.* Je craindrais. — *Imper.* Crains, craignons, craignez. — *Subj. pr.* Que je craigne, que nous craignons. — *Part. pr.* craignant. — *Part. tr.* craint.

EXERCIȚIU 174.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare :)

Les enfants pourront courir dans le jardin s'il ne pleut pas.— Si Marie sait sa leçon, elle ne sera pas punie.—Prenez un panier et apportez-nous des fruits.— Je peux vous dire que votre mère viendra demain vous voir.— Le soldat doit savoir mourir pour son pays.— Il pleuvra demain.— On voit qu'il est malade.— Je prendrai mon frère avec moi.— Alfred ne savait pas sa leçon.— Il doit partir.— Il faut que nous partions.— Il devait venir avec nous.— Il n'a pas pu attendre.

Observare. Se vede din exercițiul precedent că infinitivul francez se traduce adesea, în românesce, prin subjonctiv.

EXERCIȚIU 175.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Adăpostul ce l'am găsit.— De două zile plouă.— Și ar lua mantaoa, dacă ar ști că va ploua.— Vedeam că nu spunea adevărul (*verité*).— Cine a băut va bea.— Nu aș putea să fac acésta.— Vino cu noi.— Nu știu dacă trebuie să viū.— De ce nu bei?— Poți să ne aștepți?— Am făcut ce am putut.— Ión șede.— Ședeți.— Aurul prețuesce mai mult de cât argintul.

EXERCIȚIU 176.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Voiū merge la Roma.— Mă duc cu tatăl meu la oraș.— Aș face mai bine să rămână aici.— A trebuie să'l pedepsim.— Fugiți după mine.— Mă duc să culeg fragi în pădure.— Am văzut o cămilă.— Voiū ști ce spuneți.— Bolnavul va muri mâine.— Tatăl lui Ștefan a murit eri.— Mă temeam de hoți.— Ploua când am venit.

LECTIA LXVI.

Voyager (*a călători*). — Je voyage, nous voyageons, je voyageais.

Verbele terminate în **ger**, primesc un **e mut** după **g** ori de câte ori terminarea se începe cu un **a** sau un **o**.

Appeler (*a chîema, a striga*). — J'appelle, nous appelons, vous appelez, j'appelais, il a appelé, tu appelleras.

În verbele terminate în **eler**, se reduplecă conșunanta **l** înaintea terminărilor care se încep cu **e mut** ca **es, ent, erai, etc.**

Jeter (*a arunca*). — Je jette, nous jetons, vous jetez, il jetait, tu jetteras.

În unele verbe terminate în **eter**, se reduplecă conșunanta **t** înaintea terminărilor care se încep cu un **e mut** ca **es, ent, erai, etc.**

Acheter (*a cumpărat*). — J'achète, nous achetons, j'achèterai, ils achèteront.

În alte verbe terminate în **eter**, în loc d'a se redupleca conșunanta **t**, se pune un accent grav pe **e** ce precedă **t**.

Mener (*a duce*). — Je mène, nous menons, vous menez, il menait, tu mèneras.

În verbele terminate în **ener**, se pune un accent grav pe **è** ce precedă **n** când terminarea se începe cu un **e mut**.

Lever (*a scula, a ridica*). — Je lève, nous levons, il lèvera.

Se pune un accent grav pe **e** ce precedă **v** când terminarea se începe cu un **e mut**.

Percer (*a găuri*). — Je perce, nous perçons, il perçait, tu perceras.

În verbele terminate în **cer**, când terminarea se începe cu un **e mut**, se schimbă **c** în **ç**.

Envoyer (*a trimite*). — J'envoie, il envoyait, j'enverrai, j'enverrais, que j'envoie.

În verbele terminate cu **yer**, se schimbă **y** în **i**, când terminarea se începe cu un **e mut**.

EXERCITIU 177.

(Școlarul va conjuga, în clasă, câte-va timpuri din verbele următoare:)

Juger (*a judeca*). — **Partager** (*a împărți*). — **Changer** (*a schimba*). — **Nager** (*a înota*). — **Cacheter** (*a pecellui*). — **Epeler** (*a silabisi*). — **Geler** (*a îngheța*). — **Rappeler** (*a re-chîema*). — **Atteler** (*a înhăma*). — **Aboyer** (*a lătra*). — **Balayer** (*a mătura*). — **Ramener** (*a aduce înapoi*).

LECTIA LXVII.

118. **Je suis aimé.** — **Tu es arrivé.** — **Il est reçu.** — Verbul *pasiv* se compune din auxiliarul **être** (*a fi*), la toate timpurile séle, și din participul trecut al verbului.

119. — **J'ai dormi.** — **J'avais travaillé.** — Verbele neutre se conjugă cu ajutorul verbului auxiliar **avoir** (*a avea*).

120. **Je suis parti.** — **Il est venu.** — Cu toate acestea, sunt unele verbe neutre care se conjugă cu ajutorul auxiliarului *a fi*.

121. **Je me loue, nous nous comprenons, ils se disent.** — Verbele reflexive se conjugă cu două pronume personale, unul subiect, cel-l'alt compliment.

EXERCIȚIU 178.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare:)

Jean est parti hier. — Marie avait bien travaillé. — Nous sommes venus vous voir. — Ils ne se comprennent pas entre eux. — Paul a été bien reçu. — Un bon élève est aimé par son professeur. — Ramène le cheval.

EXERCIȚIU 179.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

Cum ai dormit? — Ați dormit bine. — Când a venit. — Știi când va veni. — Nu știam că ați sosit. — Știi când va veni. — Maria plecase de mult. — Unde a plecat. — Pavel se va lăuda că a fost primit de general. — Ți spun că nu se poate. — L'am adus înapoi a-casă.

LECTIA LXVIII.

ADVERBUL

122. Il est très bon. Il habite loin. Venez près de moi. — In franțuzesce, ca românesce, sunt adverbe de loc, de timp, de mod, de cantitate, de afirmare și de negare.

ADVERBE DE LOC.

Ailleurs (*aiurea*).

Ici (*aici*).

Là (*acolo*).

Où (*unde*).

Dedans (*înăuntru*).

Près (*apropo*).

Devant (*dinainte*).

Dessus (*d'asupra*).

Dessous (*de desubt*).

Loin (*departe*).

Dehors (*afură*).

Derrière (*la spate, după*).

ADVERBE DE TIMP

Alors (*atunci*).

Aujourd'hui (*astăzi*).

Auparavant (*măi înainte*).

Aussitôt (*îndată*).

Autrefois (*altă dată*).

Bientôt (*în curând*).

D'abord (*măi întâi*).

Déjà (*deja, măi*).

Demain (*măine*).

Depuis (*de când*).

Désormais (*d'azi înainte*).

Dorénavant (*d'aci înainte*).

Encore (*încă, și*).

Enfin (*în sfârșit*).

Ensuite (*apoi, în urmă*).

Hier (*ieri*).

Jadis (*de demult*).

Jamais (*nică o dată*).

Longtemps (*mult*).

Maintenant (*acum*).

Naguère (*adinióră*).

Parfois (*une-oră*).

Premièrement (*întâi*).

Puis (*și apoi*).

Quand (*când*).

Quelquefois (*câte-o dată*).

Souvent (*adesea, des*).

Soudain (*de o dată*).

Tantôt (*când*).

Tard (*târziu*).

Tôt (*de vreme*).

Toujours (*în tot d'auna*).

ADVERBE DE MOD

Bien (<i>bine</i>).	Comme (<i>cum</i>).
Mal (<i>rău</i>).	Comment (<i>cum</i>).
Mieux (<i>mai bine</i>).	Honnêtement (<i>cinstit</i>).
Pis (<i>mai rău</i>).	Justement (<i>cu drept tocmai</i>).
Ainsi (<i>ast-fel</i>).	(și mai toate adverbele terminate în ment).
Plutôt (<i>mai bine</i>).	

ADVERBELE DE CANTITATE

Assez (<i>destul</i>).	Peu (<i>puțin</i>).
Aussi (<i>așa</i>).	Plus (<i>mai, mai mult</i>).
Autant (<i>tot atât</i>).	Que (<i>cât, de cât</i>).
Beaucoup (<i>mult</i>).	Si (<i>așa de</i>).
Combien (<i>cât</i>).	Tant (<i>atât</i>).
Davantage (<i>mai mult</i>).	Tout (<i>tot</i>).
Guère (<i>nu prea</i>).	Très (<i>förte</i>).
Moins (<i>mai puțin</i>).	Trop (<i>prea mult</i>).

ADVERBE DE AFIRMARE ȘI DE NEGARE

Assurément (<i>negreșit</i>).	Nullement (<i>nică de cum</i>).
Certainement (<i>de sigur</i>).	Oui (<i>da</i>).
Certes (<i>firesce</i>).	Si (<i>ba, da</i>).
Même (<i>chiar</i>).	Vraiment (<i>adevărat</i>).
Ne... pas (<i>nu</i>).	Volontiers (<i>bucuros</i>).
Non (<i>nu</i>).	

EXERCITIU 180.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare:)

Ion este tot-d'auna în altă parte. — L'am văzut atunci. — L'așteptam acolo. — Va veni aici aproape. — La spațele casei. — Dinaintea ușei. — Nu'l voi uita nică-o-dată. — Vine des la noi. — L'întelnicam căte-o-dată. — Se culcă de vreme și se scólă târziu. — De când 'l cunosc. — D'azi înainte Joița va fi cu minte.

LECȚIA LXIX.

PREPOZIȚIUNEA.

123. Le livre de Paul. Nous allons à Paris. Venez chez nous. — Prepozițiunile în franțuzesce sunt :

Après (<i>după</i>).	Dès (<i>îndată ce</i>).	Parmi (<i>printre</i>).
Avant (<i>înainte</i>).	Devant (<i>înainte</i>).	Pour (<i>pentru, spre</i>).
Avec (<i>cu</i>).	En (<i>în</i>).	Sans (<i>fără</i>).
Chez (<i>la</i>).	Entre (<i>între</i>).	Selon (<i>după</i>).
Contre (<i>în contra</i>).	Envers (<i>către</i>).	Sous (<i>sub</i>).
Dans (<i>în</i>).	Hors (<i>afară de</i>).	Sur (<i>pe</i>).
De (<i>de, din</i>).	Malgré (<i>cu toate</i>).	Vers (<i>spre</i>).
Depuis (<i>de</i>).	Outre (<i>peste</i>).	Voici (<i>iacă</i>).
Derrière (<i>în urmă, după</i>).	Par (<i>prin</i>).	Voilà (<i>iată</i>).

EXERCIȚIU 181.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

De cinci-spre-dece zile. — Ión merge înainte și Pavel în urmă. — Îndată ce va sosi. — Nu te duce la sat fără mine. — Intórce (*tourne*) capul spre mine. — A eșit afară din oraș. — S'a pus doi în contra mea. — S'a plâns (*plaint*) către noi. — A trecut peste munți. — Ștefan s'a băgat (*fourré*) sub pat. — A plecat spre Ploesci. — Iată Pavel. — Am cules multe flori. — Nu știam dacă trebuie să le respund. — L'am dus în grădină. — Nu este adevărat. — Ba da. — Adevărat nu l'am întâlnit. — Ión are mai mulți bani de cât Pavel. — Nu prea 'mi place să citesc.

LECȚIA LXX.

CONJUNȚIUNEA

124. **Le renard et la cigogne. On dit qu'il arrivera. Je viendrais si j'ai le temps.** — SubjunȚiunile, în franțuzesce, sunt :

Et (*și*).
 Ou (*sau*).
 Ni (*nicî*).
 Car (*căci*).
 Mais (*dar*).
 Néanmoins (*însă*).

Donc (*decî*).
 Cependant (*cu toate acestea*).
 Si (*dacă*).
 Sinon (*de nu*).
 Puis (*apoi*).
 Aussi (*de aceea*).

125. **Venez au moins demain. — Attendez jusqu'à ce que j'arrive.** — Mai sunt, în franțuzesce, câte-va locuȚiuni conjunctive și a-nume :

Au contraire (*din contra*).
 Au moins { (*cel puțin*).
 Du moins {
 D'ailleurs (*de altfel*).
 Afin que (*ca*).
 Pour que (*pentru ca*).
 Soit que (*fie că*).
 Selon que (*după cum*).

En effet (*în adevăr*).
 Au reste { (*de-almintrelea*).
 Du reste {
 Par conséquent (*prin urmare*).
 Jusqu'à ce que (*pînă ce*).
 Parce que (*pentru că*).
 Sans que (*fără ca*).
 Bien que (*de și*).

EXERCIȚIU 182.

(Școlarul va traduce, în românește, frazele următoare:)

După cum va isprăvi. — În adevăr, așa am auzit. — De nu, voi pleca. — Decî trebuie să venim. — Nicî unul nicî altul. — De aceea m'am temut. — Cel puțin așteaptă-mă. — Prin urmare, mâine va sosi cu cel d'ânteu tren.

RECAPITULARE

EXERCIȚIU 183.

(Școlarul va traduce, în românesce, frazele următoare:)

Jadis il était pauvre. — Auparavant il doit aller chez lui. — Prévenez-le aussitôt. — J'ai longtemps attendu devant la porte. — Maintenant vous pouvez partir. — Je ne l'ai pas rencontré depuis longtemps. — Prévenez-moi dès qu'il viendra. — Entre amis. — Il est venu pour me voir. — Ce fruit est trop gâté. — Comment pensez-vous réussir? — Il s'est conduit (*s'a purtat*) honnêtement. — J'accepterais volontiers si on me le proposait.

EXERCIȚIU 184.

(Școlarul va traduce, în franțuzesce, frazele următoare:)

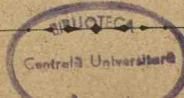
Fie-că primesce, fie-că se duce. — A venit ieri, dar a plecat astăzi. — Cu toate acestea l'am iubit mult. — De aici înainte să nu mai vii așa des. — Casa s'a aprins de-o dată și a ars de tot (*entièrement*). — De altfel puțin îmi pasă (*importe*). — Am venit acum pentru că m'ai chemat. — Când de-asupra, când de-desubt.

— SFÎRȘIT —

ERATA

Pag. 39. Ex. 76. Rând. 6.	Citiți <i>repos</i>	în loc de <i>rapos</i> .
Pag. 44. Ex. 88. Rând. 4.	» <i>Les fours</i>	» » » <i>Le fours</i> .
Pag. 53. Ex. 104. Rând. 9.	» <i>La chanson</i>	» » » <i>Le chanson</i> .
» » » » 11.	» <i>Nevoia</i>	» » » <i>gevoia</i> .
Pag. 54. Ex. 106. Rând. 1.	» <i>Finance</i>	» » » <i>Financ'e</i> .
» » » » 4.	» <i>L'amande</i>	» » » <i>L'amende</i> .
» 59. » 119. » 1.	» <i>Le commerçant</i>	» » » <i>Le commerçante</i> .
» » » » 9—10.	» <i>La somme</i>	» » » <i>Le somme</i> .
» 60. » 121. » 1.	» <i>La dent</i>	» » » <i>La deut</i> .
» 64. » 129. » 2.	» <i>jeune</i>	» » » <i>jenne</i> .
» » » » 4.	» <i>épingle</i>	» » » <i>épiugle</i> .
» 66. No. 59. » 4.	» (<i>semnul</i>)	» » » (<i>semnalul</i>).

VERIFICAT
1987

Lei / 6,00

SOCECU & Cie. LIBRAIRES-ÉDITEURS. — BUCAREST.

NOUVEAU DICTIONNAIRE
ROUMAIN-FRANÇAIS

PAR

FRÉDÉRIC DAMÉ

4 volumes grand în 8°.—Prix: 32 francs

VA APARE IN CURÉND

DICTIONNAIRE FRANÇAIS-ROUMAIN
à l'usage des écoles

PAR

FRÉDÉRIC DAMÉ

1 volume de 800 pages.—Prix: 6 francs

CURS COMPLECT DE LIMBA FRANCEZĂ

DE

FRÉDÉRIC DAMÉ

PROFESOR LA LICEUL LAZĂR

I

GRAMATICA FRANCEZĂ, pentru clasa I-a

Exerciții de citire și traducere » » »

SUB TIPAR

II

GRAMATICA FRANCEZĂ, pentru clasa II-a

Exerciții de citire și traducere » » »

III

GRAMATICA FRANCEZĂ, pentru clasa III-a

Exerciții de citire și traducere » » »

IV

GRAMATICA FRANCEZĂ, pentru clasa IV-a

Exerciții de citire și traducere » » »

V

GRAMATICA FRANCEZĂ, pentru clasele superioare

Exerciții de citire și traducere » » »